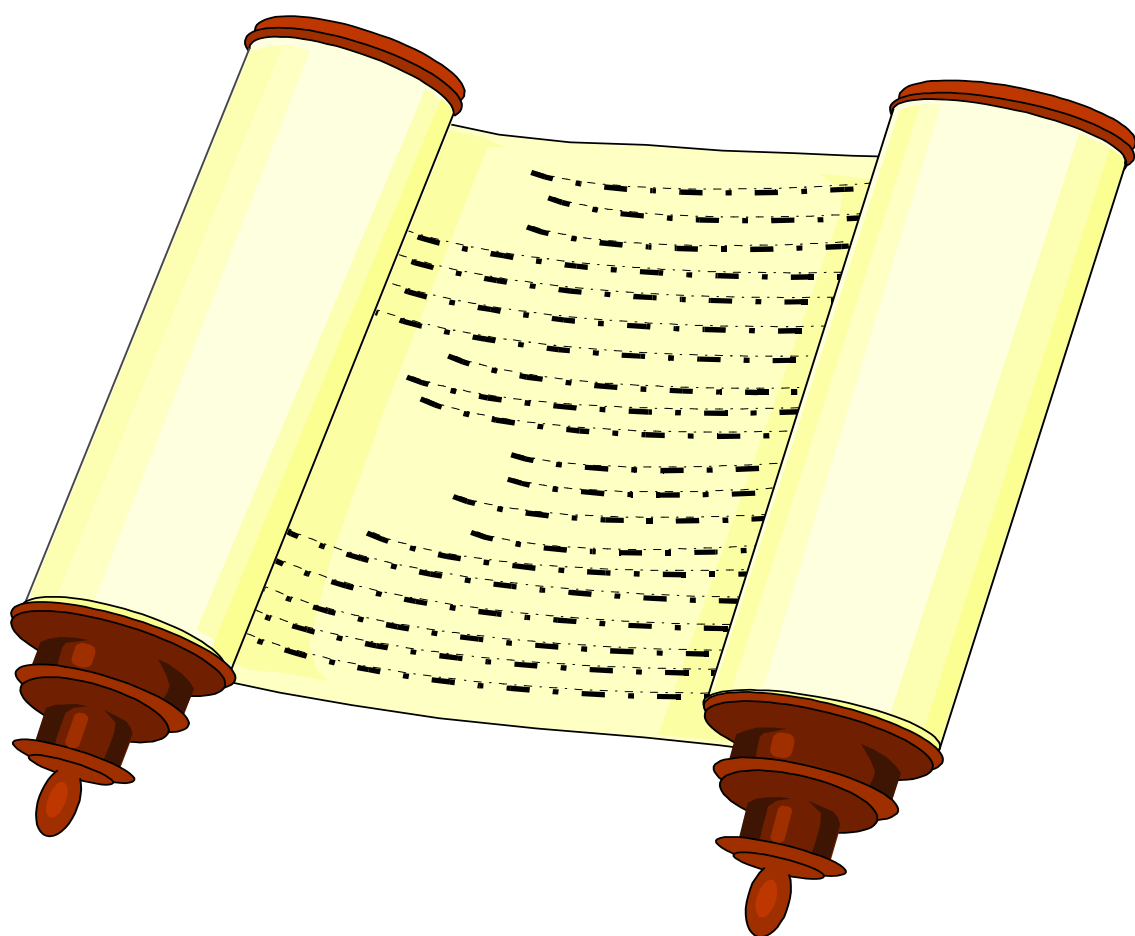

"בני ציון"

פרד"ס התורה

פשוט וברור

"תֵּשֶׁב אָנוּשׁ עַד דָּפָא" אוֹמְרִים חו"ל: מֵרֵאשׁ חֹדֶשׁ אֶלּוּל וְעַד חֲנֻכָּה, מֵאִירָה בְּרִקִיעַ מַעֲיֵן תְּבִנִית (=צִיּוֹר) שֶׁל יָד,

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיֵּגֶשׁ הַפְּשׁוּטָה לְקַבֵּל אֶת בְּעָלֵי הַתְּשׁוּבָה. **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 16:03**

עֲרַשׁ"ק ג' טַבַּת תִּשְׁע"ד (6.12.13) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:14**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לְקַבֵּל הַעֲלוֹן בְּדוּא"ל שֶׁלַח הוֹדְעָה ל־ moshe45@bezeqint.net) (הוֹמָנִים לְפִי הַעִיר חִיפָה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיִּפֹּל (יוֹסֵף) עַל צְוֹאֲרֵי בְנֵימִן אָחִיו וַיִּבְכֶּה, וּבְנֵימִן בָּכָה עַל צְוֹאֲרָיו (שֶׁל יוֹסֵף) " (מֵה', יד')

עַל הַפְּתוּב, "וַיִּפֹּל (יוֹסֵף) עַל צְוֹאֲרֵי בְנֵימִן אָחִיו וַיִּבְכֶּה", מַעִיר רֵשׁ"י: "יוֹסֵף בָּכָה עַל שְׁנֵי הַמִּקְדָּשִׁים (=בְּתֵי הַמִּקְדָּשׁ), שְׁעֵתִידִים לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל בְּנֵימִן, וְסוּפָם לְהִתְחַרֵּב. 'וּבְנֵימִן בָּכָה עַל צְוֹאֲרָיו' – עַל מִשְׁכַּן שִׁילָה, שְׁעֵתִיד לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל יוֹסֵף וְסוּפּוֹ לְהִתְחַרֵּב". וּמִקּוּר הַדְּבָרִים הוּא בְּגִמְרָא (מְגִילָה טו'): "וַיִּפֹּל (יוֹסֵף) עַל צְוֹאֲרֵי בְנֵימִן אָחִיו וַיִּבְכֶּה, וּבְנֵימִן בָּכָה עַל צְוֹאֲרָיו (שֶׁל יוֹסֵף)', אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר: מִלְּמַד שֶׁבָּכָה יוֹסֵף עַל מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן, וְעַל מִקְדָּשׁ שְׁנֵי, שְׁעֵתִידִין לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל בְּנֵימִן, וְעֵתִידִין לִיתְחַרֵּב. 'וּבְנֵימִן בָּכָה עַל צְוֹאֲרָיו (שֶׁל יוֹסֵף)' – בָּכָה עַל מִשְׁכַּן שִׁילָה, שְׁעֵתִיד לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל יוֹסֵף וְעֵתִיד לִיתְחַרֵּב".

לְכַאוּרָה הַדְּבַר תְּמוּהָ מְאֹד, מְדוּעַ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁל שְׂמֵחָה, כְּאֲשֶׁר זָכוּ שְׁנֵי הָאֲחִים, יוֹסֵף וּבְנֵימִן, לְהִפְגֵּשׁ לְאַחַר תְּקוּפָה אַרוּכָה שֶׁלֹּא רָאוּ זֶה אֶת זֶה, נִתְעוֹרְרוּ שְׁנֵיהֶם לְבָכוֹת עַל חֲרָפָן הַמִּשְׁכָּן וְהַמִּקְדָּשׁ? יֵתֵר עַל-כֵּן, מְדוּעַ בָּכָה יוֹסֵף עַל חֲרָפָן שְׁנֵי בְתֵי הַמִּקְדָּשׁ שֶׁבְּחֻלְקוֹ שֶׁל אָחִיו, וְלֹא עַל זֶה שֶׁבְּחֻלְקוֹ שֶׁלּוֹ? וְכֵן, מְדוּעַ בָּכָה בְנֵימִן עַל חֲרָפָן הַמִּשְׁכָּן שֶׁבְּחֻלְקוֹ שֶׁל אָחִיו, יוֹסֵף, וְלֹא עַל זֶה שֶׁבְּחֻלְקוֹ.

תְּחִלָּה, נִקְדֵּים לְהִבְיֵא מַה שֶׁשְּׁנֵינּוּ בְּגִמְרָא (יוֹמָא ט'): "מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן מִפְּנֵי מַה חֲרַב? מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ בּוֹ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים – **עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת, וְשִׁפְיֻכוֹת דְּמִים**... אֲבָל מִקְדָּשׁ שְׁנֵי, שֶׁהָיוּ עוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת וּבְגִמְלוֹת חֲסָדִים, מִפְּנֵי מַה חֲרַב? (אֵלָּא) מִפְּנֵי שֶׁהִיָּתָה בּוֹ **שְׁנֵי אֲחֵי חֵינָם** כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ עֲבִירוֹת – **עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת, וְשִׁפְיֻכוֹת דְּמִים**".

וְהֵנָּה, כִּידוּעַ, מְכִירַת יוֹסֵף הִיָּתָה בְּבַחֲיַת **שְׁנֵי אֲחֵי חֵינָם** שֶׁל הָאֲחִים, כְּפִי שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית לו', ד'): "וַיִּשְׂרָאֵל אָהַב אֶת יוֹסֵף מִכָּל בְּנָיו... וַיִּרְאוּ אָחִיו כִּי אֶתוֹ אָהַב אֲבִיהֶם מִכָּל אָחִיו וַיִּשְׂנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַבְּרוֹ לְשָׁלֵם".

וַיֵּשׁ לֹמֵר, שְׂמֵטֵעַם זֶה זָכוּ יוֹסֵף וּבְנֵימִן לְכַף שְׁבֵתֵי הַמִּקְדָּשׁ נִבְנוּ בְּחֻלְקָם. שֶׁהָרִי, שְׁנֵיהֶם הָיוּ הִיחִידִים מִכָּל יְבֵי הַשְּׁבֵטִים, שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם שׁוּם חֵלֶק וְנִחְלָה בְּשְׁנֵי אֲחֵי שֶׁהִבִּיֵּא לְמְכִירַת יוֹסֵף. שֶׁהָרִי, הָאֲחִים מְכָרוּ אֶת יוֹסֵף, בְּשַׁעַר שְׁבֵימִין הָיָה עִם יַעֲקֹב אֲבִינוּ. לְפִי זֶה, אֹמֵר ה' "כְּתַב סוּפֵר", כְּאֲשֶׁר הִתְגַּלָּה יוֹסֵף לְאָחִיו, גִּילּוֹ לָהֶם (=לְיוֹסֵף וּלְבְנֵימִין) מִן הַשָּׁמַיִם, שֶׁבְּזָכוֹת זֶה שֶׁלֹּא הִיָּתָה **שְׁנֵי אֲחֵי חֵינָם** בִּינֵיהֶם, עֵתִידִים בְּתֵי הַמִּקְדָּשׁ לְהִיבְנוֹת בְּחֻלְקָם.

אִם כֵּן, עַל מַה וְלָמָּה בָּכוּ? אֵלָּא, כְּאֲמוּר הֵם בָּכוּ עַל שְׁעֵתִידִים בְּתֵי מִקְדָּשׁ אֵלּוּ לְהִתְחַרֵּב בְּעוֹן **שְׁנֵי אֲחֵי חֵינָם**, כְּפִי שְׁכָתוּב: "וַיִּפֹּל (יוֹסֵף) עַל צְוֹאֲרֵי בְנֵימִן אָחִיו וַיִּבְכֶּה, וּבְנֵימִן בָּכָה עַל צְוֹאֲרָיו" (שֶׁל יוֹסֵף), שֶׁבָּכוּ עַל בְּתֵי הַמִּקְדָּשׁ, שִׁיחַרְבוּ עַל עוֹן שְׁנֵי אֲחֵי חֵינָם.

וַיֵּשׁ לְהִבְיֵא סִימוּכִין לְדַבְּרֵי ה' "כְּתַב סוּפֵר", שְׂמִכִירַת יוֹסֵף הִיא בְּבַחֲיַת **שְׁנֵי אֲחֵי חֵינָם** שְׂמִתְגַּלְגֶּלֶת מְדוּר לְדוּר עַד בִּיאַת מִשִׁיחַ צְדָקָנוּ, כְּפִי שְׁכָתוּב בְּמִדְרָשׁ (יַלְקוּט שְׂמַעוֹנִי מְשַׁלִּי, סִימָן תַּתְקַט"ו): "אָמַר רַב יְהוּדָה: לֹא נִמְסְרוּ הַרוּגִים לְמַלְכוּת, אֲלֵא עַל (חֲטָא) מְכִירַתוֹ שֶׁל יוֹסֵף. אָמַר רַבִּי אֲבִינ: הָרִי אֹמֵר עֲשֶׂרָה (הַרוּגִי מְלָכוֹת), עֲשֶׂרָה כָּל דוּר וְדוּר, (ו) עֲדִין אוֹתוֹ חֲטָא תְּלוּי".

נִמְצָאוּ לְמַדִּים מִמִּדְרָשׁ זֶה דְבַר אִיוֹם וְנוֹרָא! גִּזְרַת עֲשֶׂרֶת הַרוּגִי מְלָכוֹת עַל מְכִירַת יוֹסֵף הִיא בְּכָל דוּר וְדוּר, עַד בִּיאַת גּוֹאֵל צְדָק. וְעַל-כֵּן, אֹמֵר ה' "מְגַלָּה עֲמוּקוֹת", רְמָזוֹ הַשְּׁבֵטִים, בְּאוֹמְרָם, "אִישׁ אֵל אָחִיו אֲבָל אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ", רֵאשִׁי תִיבוֹת שֶׁשָּׁה **אֲלִפִּיָּן** (=שֵׁשׁ אוֹתִיוֹת א') – לֹמֵר, שְׂחֲטָא מְכִירַת יוֹסֵף רוֹדֵף אַחֲרֵינוּ, כָּל שְׁשַׁת אֲלִפֵי הַשָּׁנִים שֶׁהָעוֹלָם קָיָם.

וּמִזֶּה צְרִיכִים אָנוּ לְהִבְיֵן, שְׂמֵאֲחַר וְנִחְרַב בֵּית תְּפָאֲרַתְנוּ בְּעוֹן **שְׁנֵי אֲחֵי חֵינָם**, לֹא נִזְכָּה לְגְאוּלָּה הָעֵתִידָה – אֵלָּא רַק עַל-יְדֵי שְׂנַעֲקוּר מִקְרָבְנוּ מִידָה זֹו שֶׁל **שְׁנֵי אֲחֵי חֵינָם**.

וְלָכֵן, חוֹבָה קְדוּשָׁה מוּטְלָת עָלֵינוּ, לְלַמּוֹד וּלְלַמֵּד **שְׁלוֹם וְאַהֲבָה** בֵּין יִשְׂרָאֵל אֲחֵינוּ. שְׁכָן, אִם מִמְּשִׁיכִים אָנוּ חֲלִילָה בְּשְׁנֵי אֲחֵי חֵינָם, הָרִי זֶה גּוֹרֵם לְעוֹרֵר שׁוֹב אֶת עוֹן מְכִירַת יוֹסֵף הַצְּדִיק.

ועל-כך רמזו השבטים בששה אלפיי"ן (=שש אותיות א'), באומרם: "איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו" – לרמז, שאותו יצר הרע של מכירת יוסף, שהיא **שנאת האחים**, עדין שולט בנו בכל משך ששת אלפים השנה. ולכן, לצערנו הרב, עדין לא זכינו לגאולה השלימה, אף שאנו נמצאים באלף הששי. (וברור הדבר, שאותה שנאת האחים, שבטי י"ה ליוסף, אין להבין אותה כפשוטה).

ויותר מזה, בזהר החדש מצינו, שבפעון **שנאת חינום** התעורר החטא של מכירת יוסף, וגרם לישראל ליפול בגלות **אדום**, ששאנו את ישראל שנאת חינום (מידה כנגד מידה). וכפי דברי הזוהר החדש (וישב לו, מתורגם): "כיון שחוב **שנאת חינום** התעורר, מסר הקב"ה את ישראל בידי מי ששונא אותם שנאת חינום (=אדום)".

ועתה, בא וראה רעיון נשגב, שהנה, כאמור, באותה שעה של שמחה, כאשר זכו שני האחים, יוסף ובנימין, להיפגש לאחר תקופה ארוכה שלא ראו זה את זה, נתעוררו שניהם לבכות על חרבן המשפך והמקדש. ושאלנו, מדוע בכה יוסף על חרבן שני בתי המקדש שבחלקו של אחיו, ולא על זה שבחלקו שלו? וכן, מדוע בכה בנימין על חרבן המשפך שבחלקו של אחיו, יוסף, ולא על זה שבחלקו?

משיב על-כך הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זיע"א, ואומר: חרבן בתי המקדש היה תוצאה של **שנאת חינום**, וראשית החטא של **שנאת חינום** היתה **מכירת יוסף**. לפיכך בקשו יוסף ובנימין לתקן עון זה של שנאת חינום. והנה, ידוע שהתיקון לשנאת חינום הוא **אהבת חינום**, כלומר אהבת אמת – שצער חברו מכאיב לו יותר מצערו שלו. ולפיכך הראה כל אחד מהם את גודל האהבה לזולתו, ובכה על חרבן בית המקדש שבחלקו של אחיו: יוסף בכה על חרבן שני בתי המקדש שבחלקו של בנימין אחיו, ואילו בנימין בכה על חרבן המשפך שבחלקו של יוסף אחיו, מתוך רצון לעורר אהבת חינום, ובכך לתקן את שנאת החינום שגרמה לגלות מצרים. ומוסף ואומר הצדיק רבי יחזקאל מקוזמיר, שהרמז לכך הוא, ש"על צוארי" ו"על צואריו" עולה בגמטריה ל- "ואהבת לרעך כמוך" (=820).

"ויאסר יוסף מרפבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד"

על הכתוב, "ויבך (יוסף) על צואריו עוד", פרש רש"י: "אבל יעקב לא נפל על צוארי יוסף, אלא נשקו. ואמר רבותינו, שהיה קורא את שמע" (=שיעקב קרא קרא קריאת שמע).

בענין זה אומר הגה"ק, בעל שו"ת "נודע ביהודה", שבפסוק היחוד, "שמע ישראל יהוה אלקינו יהוה אחד", אנו מביעים באמונה שלמה, שהן מידת הרחמים – הנמשכת משם "יהוה" – והן מידת הדין – הנמשכת משם "אלקים" – שתיהן יחד הן מידות של רחמים גמורים (פידוע, שם הרחמים הוא יהוה, ושם הדין הוא אלקים). ועל כן זהו פרוש הפסוק: "שמע ישראל" – האמינו ישראל באמונה שלמה, כי "יהוה" (=שם מידת הרחמים) **אלקינו** (=שם מידת הדין), הם לאמיתו – "יהוה אחד". כלומר, שתיהן, שתי מידותיו של הקב"ה הן בעצם מידה אחת של רחמים גמורים. אלא שפעת, בעולם החומרי הזה, טחו עינינו מראות בפועל גילוי זה של רחמים. (ולכן, מכסים אנו את עינינו ב"קריאת שמע", כדי להורות בכך, שלא ללכת שולל אחרי ראית העינים הגשמיות, כיון שלעיתים נראה לנו שדבר זה או אחר, הוא רע). ה"חתם סופר" מבאר את פסוק היחוד בדרך אחרת, ואומר, שכמו שבפסוק היחוד, "שמע ישראל יהוה אלקינו יהוה אחד", הדין נמצא בין שני שמות הרחמים (יהוה אלקינו יהוה) – כך גם במציאות מתנהג הקב"ה עם ישראל. כלומר, לפני שהוא יתברך מביא עליהם את הדין/המכה (חלילה), הנה מקדים הוא את התרופה, ולאחר המכה הוא מביא את התרופה בפועל.

"ויפל (=יוסף) על צואריו, ויבך על צואריו עוד" (ואמרו רבותינו, שהיה יעקב קורא את שמע" (רש"י)

מסופר על אחד מתלמידי הגאון רבי יהודה אסאד זצוק"ל, שבהיותו בדרך ביער התנפל עליו שודד, שבקש ליטול את ממונו ואת נפשו, אך הסכים לתת לו שהות, כדי להפריד מהעולם פרצונו. החל התלמיד לומר וידוי בבכי רב, וכשהגיע ל"קריאת שמע" עצם את עיניו בדבקות ובהתלהבות דקדושה, וקבל על עצמו על מלכות שמים, בידעה שזו הפעם האחרונה בחייו בה הוא זוכה לכך... כאשר סים התלמיד, חש שהוא מוכן למסור את נפשו. אך כשפקח את עיניו, נעלם השודד כלא היה. כשבלו אחוז רטט וחלחלה מהר התלמיד אל רבו, וספר לו את כל המאורע. שאל אותו רבי יהודה אסאד: "האם במהלך חייד קראת קריאת שמע כראוי ובכונה?". משהשיב התלמיד בשלילה, אמר לו רבו: "דע לה, כי מן השמים רצו ללמדך פרק בהלכות קריאת שמע, שחיב אדם לקבל על עצמו על מלכות שמים בקדושה ובדבקות, ולדמות לעצמו כאילו זוהי הפעם האחרונה בה הוא זוכה למצוה זו בחייו...". **שבת שלום לכל בית ישראל!**

"תֵּשֶׁב אָנוּשׁ עַד דָּפְא" אומרים חז"ל: מראש חדש אלול ועד חנוכה, מאירה ברקיע מעין תבנית(=ציור) של יד,

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיֵּגֶשׁ הַפְּשׁוּטָה לְקַבֵּל אֶת בְּעָלֵי הַתְּשׁוּבָה. **פְּנִיטָת הַשְּׁבֵת: 16:03**

עַרְשׂ"ק ג' טַבַּת תַּשְׁע"ד (6.12.13) **יְצִיאַת הַשְּׁבֵת: 17:14**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

בְּנֵי צִיּוֹן

"ועתה אל תעצבו..."

על הפסוק, "ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני אלהים לפניכם", אומר הרה"ק פינחס פרידמן: אחרי שראה יוסף את גדל החרטה של אחיו השבטים, על שמכרו אותו למצרים, בקש להרגיעם, ועל-פן אמר להם, שכל ענין מכירתו למצרים היתה סיבה מן השמים על-ידי ההשגחה העליונה, כדי שעל-ידי כך ירדו ישראל למצרים, ותתקיים גזירת הכתוב: "ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה". ולכן אמר להם יוסף "אל תעצבו" שכן, כאילו נטלה מכם הבחירה, ולא היה באפשרותכם לנהוג אחרת ממה שקבע הקב"ה.

וכפי שמוכר במדרש תנחומא: "זה שאמר הכתוב (תהילים כה): 'לכו וראו מפעלות אלהים נורא עלילה על בני אדם'... היה הקב"ה מבקש לקיים גזירת 'ידע תדע', והביא עלילה לכל דברים אלו, כדי שיאהב יעקב את יוסף, וישנאוהו אחיו, ומכרו אותו לישמעאלים, ויורידוהו למצרים, וישמע יעקב שיוסף חי במצרים, וירד עם השבטים וישתעבדו שם... (וזהו שפתוב): 'ויוסף הורד מצרימה'. אל תקרי 'הורד', אלא 'הוריד', (שהוריד) את אביו והשבטים למצרים".

וכן פרש רש"י הקדוש על הפסוק (בראשית לו, יד): "וישלחוהו (=יעקב את יוסף), מעמק חברון – מעמק חברון? והלא חברון (שוכנת) בהר (=בגובה)... אלא מעצה עמוקה של אותו צדיק (=אברהם אבינו) הקבור בחברון, לקיים מה שנאמר לאברהם בברית בין הבתרים: 'כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה'". ואולם, אומר הרה"ק פינחס פרידמן, נראה לבאר עמק פונת יוסף הצדיק, עליו השלום (כאשר אמר לשבטים שאין עליהם שום אשמה על שמכרוהו למצרים), על-פי יסוד גדול בעבודת ה', שחדש הרה"ק משינאווע זיע"א, בספרו הקדוש "דברי יחזקאל" (שמות), על הכתוב (שמות ב, יט): "ותאמרן איש מצרי הצילנו מיד הרעים". ובאר המדרש (שמות רבה א, לב): "ותאמרן איש מצרי הצילנו מיד הרעים" – אמרו בנות יתרו למשה: ישר כוחך שהצלתנו מיד הרועים. אמר להן משה (לבנות יתרו): אותו מצרי שהרגתי הוא שהציל אתכם. ולכן אמרו (בנות יתרו) לאביהן: 'איש מצרי הצילנו'. כלומר, מי גרם לזה שיבוא אצלנו (=למשה שיבוא להצילנו)? – איש מצרי שהרג".

ובאר הרה"ק משינאווע את דברי המדרש ואמר, שלפעמים עושה האדם מעשה אשר נדמה לו בדעתו שהיה זה מעשה של מצוה. אך לאחר מכן נוקפו לבו, ומתחיל לפשפש הוא במעשיו, ואולי לא היה זה מעשה מצוה, אלא אדרבא, היה זה מעשה עבירה! ולכן, אומר הרה"ק משינאווע, כדי לברר דבר זה, אם היה זה מעשה מצוה, או חלילה מעשה עבירה, העצה היעוצה היא, שישתכל האדם ויתבונן מהי תוצאת המעשה שעשה: אם השתלשל ממעשהו דבר טוב – סימן שהמעשה שעשה היה מצוה, ולכן יצא מזה דבר טוב. שהרי, אמרו חז"ל (אבות ד, ב): "מצוה גוררת מצוה". אבל, אם מהמעשה שעשה היה מצוה, ולכן יצא מזה דבר טוב – סימן הוא שהמעשה שעשה היה עבירה. שכן, אמרו חז"ל (אבות ד, ב): "עברה גוררת עברה" – ולכן נשתלשל ממעשהו דבר עבירה.

כמו כן, אומר הרה"ק משינאווע, כך היה עם משה רבנו, שהרג את המצרי לשם שמים. אולם, לבו נקפו, שמא לא טוב עשה, כאשר הרג נפש אדם? אך, לאחר שראה שהשתלשל מכך דבר טוב (=הצלת בנות יתרו), נתגלה לו למפרע (=בדיעבד, לאחר המעשה) שמצוה גדולה עשה, בכך שהרג את המצרי. וזאת, מפיון שממעשהו השתלשל עוד מצוה – הצלת בנות יתרו – בבחינת "מצוה גוררת מצוה".

וראוי להביא גם מה שכתב הרה"ק, בהוספת "דברי יחזקאל החדש" (ויחי), על הפ' תוב (בראשית נ, יב): "ויעשו בניו לו כן כאשר צום". כלומר, איך נדע שמעשי בניו של הקב"ה הם "לו" – בלתי לה' לבדו? והתשובה היא: "כן כאשר צום" – אם יצא מזה דבר מצוה, כאשר צוה ה', אז מתבאר למפרע שהמעשה הקודם היה מצוה.

ומובא שם, שספר הרה"ק משינאווע, שבלייל שבת דחפו אנשים זה את זה כדי להתקרב אליו, ונפל הגר שעל השלחן וכבה. ואמר להם הרה"ק, כי מחילול שבת זה מוכח, שהדחיפה לא היתה לשם שמים – מכיון שהשתלשל מפך מעשה עבירה.

והנה, ידוע ממדרשים ומהספרים הקדושים, שהשבטים, לפני שמכרו את יוסף, דנו אותו על-פי דין תורה. שכן, חשבו שעל יוסף חל דין "ורדף". כלומר, שניתן להורגו על מנת להינצל ממנו, בהיותו מביא את דיבתם רעה לפני אביהם, ומפריד בינם לבין יעקב אביהם. ומאחר וחששו הם שבגלל זה לא ירצה יעקב אביהם ללמדם דרכי חכמה ותורת ה', מכרו את יוסף, כדי לסלקו מדרכם. אולם, כאשר ראו את גדל צערו של יעקב אביהם, שמאן להתנחם, ובנוסף לכך ראו, שכאשר ירדו למצרים נשתלשל מזה שגם בנימין יצטרך להישאר שם – התחילו להתבונן ולחשוב, שאולי באמת לא טוב עשו כאשר מכרו את יוסף למצרים – שהרי, נתהוה מזה מעשה לא טוב, בבחינת "עברה גורת עברה".

על-כן, כאשר נתגלה עליהם יוסף במצרים, רצה להניח את דעתם, ואמר להם: "ועתה אל תעצבו... כי מכרתם אתי". "עתה" דוקא, כאשר אתם רואים שממעשה המכירה, שמכרתם אותי למצרים, לא נתהוה דבר רע – אלא אדרבא, נשתלשל מפך רוח והצלה לכל העולם – "להחית עם רב". ואם כך, הרי לכם הוכחה גדולה, שאכן כדת וכדין עשיתם – שהרי יצא מזה דבר טוב לעולם. וכל זה היה בהשגחת הבורא, יתברך שמו, מסובב כל הסיבות, "לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדולה" – ומזה תוכלו ללמוד כי "לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלהים"... (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"להורות לפניו לתקון(=להכין) לו בית תלמוד"

מסופר על הרבנית אלישיב, עליה השלום, שהיתה עזרתו בקדש של בעלה הגדול, מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב וצוקל"ה, והיתה משכימה בכל לילה עם בעלה בשעה שלש לפנות בקר, ומכינה לו כוס קפה מהביל מיד עם תחילת לימודו. את המים היתה מרתיחה בפרימוס ישן נושן, שהלהבה בו היתה קטנה וחלשה מאד. וכשהציעו לה בני הבית לקנות "טרמוס", ולהרתיח מים לפני שתשכב לישון, כך שיתאפשר לה להמשיך לישון עד הבקר, ענתה הרבנית: "לא אותר על מלאכת קדש זו! אני חיה מפך שזוכה אני לשמש תלמיד חכם גדול כמו אבא. זה מחיה אותי ומעניק לי הרגשת קדושה גדולה, שכמוה לא אוכל להשיג אם אכין את המים בטרמוס". ואף בימים שלא חשה בטוב, סרבה תמיד להצעת בני ביתה לקום מוקדם במקומה, ולהכין לאבא כוס קפה, ולא הסכימה לותר על זכות זו אפילו לא לילה אחד. כך זכתה והיתה סמל לאהבת התורה בלי פשרות, ואף השרישה זאת בלב בנותיה הצדקניות, שזכו ונשאו כלן לתלמידי חכמים, מופלגים בתורה וביראת שמים.

"ובני דן חשים" (מו' כג')

על הפתוב "ובני דן חשים", שואלים חז"ל: למה לא היו לזן בנים ובנות, אלא רק בן אחד שנקרא חשים, שהיה גם חרש?

אומר על-כך ה"כסא רחמים": שמעתי מחכמי הדור, שפשילדה אשת דן בראשונה היה הילד נפל, כמין חתיכת בשר ללא ידים ורגלים, ובלא ראש (לא עלינו). וגם לא היה בו כל רוח ונשמה. פשראה כך דן, נעצב מאד אל לבו, והלך וישב לפני אביו יעקב בפנים זועפות. שאל אותו אביו: בני, מה היום מימים? למה אתה עצוב? ספר דן ליעקב אביו שאשתו ילדה "נפל", כמין חתיכת בשר. אמר לו יעקב אביו: הניחו אותו על טבלא(=לוח עץ) והביאו לי אותו. הניח דן את הנפל על טבלא, כסה אותו בשמיכה, והביא אותו לפני אביו יעקב. הביט בו יעקב, וראה ברוח הקדש, שנפל זה הוא ניצוץ דוד המלך, שהיה ראוי להיות בר נפלי(=משיח), ואבות העולם נתנו לו ע' (=70) שנים. (בתחילה נתן לו אדם ראשון ע' (=70) שנים. אולם לאחר שחטא האדם בעץ הדעת, נתנו אבות העולם לדוד ע' (=70) שנים). עמד יעקב והתפלל על אותו נפל, ואמר: ריבוננו של עולם, אם אין לילד הזה חיים, תן לו משנותיו של אדם הראשון. וכך היה, שבקש יעקב רחמים עליו, ונתן לו הקב"ה ראש ועינים, אף, פה, ידים, רגלים. וכך התפלל יעקב, עד שנתן לו הקב"ה רמ"ח איברים ושס"ה גידים. לאחר מכן עמד יעקב והתפלל עליו, שיתן לו הקב"ה רוח ונשמה, ראיה וריח. אולם, יעקב אביו שכח לבקש על חוש השמיעה, מפני שנפל זה היה ניצוץ מדוד המלך, שקבל את שנותיו מאדם הראשון. ומאחר ואדם הראשון פגם באזן, בכך שלא שמע מה שצוה עליו הקב"ה ("ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו"), לכן נתגלגל כך, שיעקב שכח לבקש על חוש השמיעה, ונשאר חשים חרש. ולכן נקרא "חשים" - מכיון שאין לו חוש שמיעה (כמו שאומרים לעור "סגי נהור" (=אור גדול)).

והנה, לאחר כל זאת פחדו דן ואשתו מנפל נוסף, ולכן התפללו שלא יהיו להם יותר ילדים, ומאז, באמת, לא נתעברה אשת דן כלל וכלל. אולם, אומר "כסא הרחמים", לעתיד לבוא הקב"ה יתן לחשים, בן דן, חוש שמיעה יותר מכל אנשי העולם, ויהיה בו ניצוץ ממשיח צדקנו - והראיה לכך היא, ש"חשים" הם אותיות משיח...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"תִּשָּׁב אָנוּשׁ עַד דָּפָא" אומרים חז"ל: מראש חדש אלול ועד חנוכה, מאירה ברקיע מעין תבנית(=ציור) של יד,

פְּרֵשֶׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ הַפְּשׁוּטָה לְקַבֵּל אֶת בְּעָלֶי הַתְּשׁוּבָה. **כְּנִיסַת הַשָּׁבֶת: 16:03**

עַרְשׂוֹת ק' ג' טַבַּת תִּשְׁע"ד (6.12.13) **יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:14**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח (=יעקב) לַפְּנֵיו, אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לַפְּנֵיו גִּשְׁנָה וַיָּבֵאוּ אֶרְצָה גִּשְׁן" (מו' כח')

רש"י הקדוש פֶּרַשׁ, שִׁיעָקֵב שָׁלַח אֶת יְהוּדָה כְּדֵי "לְהוֹרֹת לַפְּנֵיו לְתַקֵּן (=לְהַכִּיֵּן) לוֹ בֵּית תְּלִמּוּד, שְׁמֵשׁ תִּצְאָ הוֹרָאָה". וְשׂוֹאֲלִים הַמְּפָרְשִׁים, מְדוּעַ מִכָּל הַשְּׁבֻטִים שָׁלַח יַעֲקֹב דּוֹקָא אֶת יְהוּדָה?

נִקְדִּים קֹדֶם לְבָאֵר אֶת הַכְּתוּב בַּפְּרֵשֶׁת "וַיִּצְא" עַל לִידַת יוֹסֵף (בְּרֵאשִׁית ל', כב'-כד): "וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל... וַיִּפְתַּח אֶת רַחֲמָה... וַתֵּהָרַ וַתֵּלֵד בֶּן, אַחֵר". תְּמָה עַל-כֵּן הָ"עֲרַבֵי נַחֲל", וְאָמַר: מִכֵּיּוֹן שָׂרַחֵל הַתְּחִלָּה לְנִמְק "וַתֵּאמֶר אֶסְפָּה אֱלֹהִים אֶת חֲרָפְתִּי", מִשְׁמַע שֶׁהָיָה בְּכוֹנְתָהּ לְקִרְוֵא לְבִנָּה "אֶסְפָּה". אִם כֵּן, מְדוּעַ שִׁינְתָה אֶת טַעְמָהּ, וּלְבִסוּף קִרְוֵא אֶת שְׁמוֹ "יוֹסֵף", כְּפִי הַכְּתוּב: "וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר: יוֹסֵף ה' לִי בֶן אַחֵר"?

נִרְאֶה לְבָאֵר זֹאת עַל-פִּי דְבָרֵי הַ"חֲזוֹנָה מְלוּבְלִין" וַי"ע, שֶׁבָּאֵר אֶת הַכְּתוּב עַל לִידַת יְהוּדָה (שֵׁם כַּט', לה): "וַתֵּהָרַ (=לָאָה) עוֹד וַתֵּלֵד בֶּן, וַתֵּאמֶר: הַפְּעַם אוֹדָה אֶת ה', עַל-כֵּן קִרְוֵא שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מְלֻדָּת". וְצָרִיכִים אָנוּ לְהַבִּין, מְדוּעַ מְדַגֵּיֶשׁה הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה לְסַפֵּר לָנוּ, שְׂאֲחֵרֵי שְׁלָאָה מוֹדָה לָהּ יַתְבָּרַךְ, וְעַל כֵּן קוֹרְאֵת לְבִנָּה "יְהוּדָה" – וְהִנֵּה "וַתַּעֲמֹד מְלֻדָּת"?

אוֹמֵר עַל-כֵּן הָ"עֲרַבֵי נַחֲל": מִכָּאֵן אָנוּ לּוֹמְדִים יְסוּד גְּדוֹל וְחָשׁוּב, שְׂאוֹתוֹ אָנוּ צָרִיכִים לְדַעַת: כָּל פְּעַם שְׂאִישׁ יִשְׂרָאֵל מוֹדָה עַל הָעֵבֶר, מוֹכֵרָח הוּא תִיכַף וּמִיד לְבַקֵּשׁ גַּם עַל הָעֵתִיד, שְׂאִם לֹא כֵן, הוּא גוֹרֵם לְהַפְסִיק אֶת הַשְּׁפַע שֶׁהוּא מְקַבֵּל מִשְׁמַיִם. לְכֵן לְאַחַר שְׁלָאָה יִלְדָה אֶת יְהוּדָה הִיא הַפְּסִיקָה לְלֻדָּת, מִכֵּיּוֹן שֶׁ"וַתֵּאמֶר: הַפְּעַם אוֹדָה אֶת ה'... וַתַּעֲמֹד מְלֻדָּת" – שֶׁהוֹדָתָה רַק עַל הָעֵבֶר, וְלֹא בִקְשָׁה לְעֵתִיד לְבּוֹא, וְלָכֵן – "וַתַּעֲמֹד מְלֻדָּת".

אוֹלָם, לְאַחַר מִכּוֹן כְּשִׂרְאָתָה לָאָה שְׂאִין הִיא יְכוּלָה שׁוֹב לְהַתְעַבֵּר וּלְלֻדָּת, הַתְּפַלְלָה וְהַתְּחַנְנָה לַפְּנֵי ה' יַתְבָּרַךְ, וּזְכָתָה שׁוֹב לְלֻדָּת, וְלִהְבִּיא לְעוֹלָם גַּם אֶת יִשְׁשַׁכָּר וּזְבֻלוֹן. וְזוּהִי בְדִיוֹק הָעֵצָה שְׁמִצִּיעַ הַתְּנַא בֶּן עֲזַאי לְאָדָם הַרוֹצֵה לְהוֹדוֹת לָהּ שֶׁהִטִּיב עִמּוֹ (בְּמִשְׁנֵה בְּרִכּוֹת נד'): "נוֹתֵן הוֹדָאָה (=מוֹדָה לָהּ) עַל שְׁעֵבֶר (=עַל כָּל הַטּוֹבָה שֶׁנָּתַן לוֹ), וְצוֹעֵק עַל הָעֵתִיד" (=מִבְּקֵשׁ מֵה' יַתְבָּרַךְ שִׁוּסִיף וַיִּשְׁפִּיעַ לוֹ טוֹב גַּם לְעֵתִיד).

וּמַעֲתָה יוֹבֵן לָנוּ, מְדוּעַ רַחֵל קִרְוֵא לְבִנָּה "יוֹסֵף" וְלֹא "אֶסְפָּה" – שְׂכּוֹן, מִצְד אֶחָד הִיְתָה רוֹצֵה לְקִרְוֵא לְבִנָּה "אֶסְפָּה" וְלִהְוֹדוֹת לָהּ יַתְבָּרַךְ עַל שְׂאֶסְפָּה אֶת חֲרָפְתָהּ. אִךְ מִצְד שְׁנֵי הִיא רְצָתָה לְלֻדָּת עוֹד יְלָדִים, וְלָכֵן צָרִיכָה הִיְתָה לְבַקֵּשׁ גַּם עַל הָעֵתִיד, וְלָכֵן "וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר: יוֹסֵף ה' לִי בֶן אַחֵר". נִמְצָא שִׁיחַד עִם הַהוֹדָאָה עַל הָעֵבֶר "אֶסְפָּה אֱלֹהִים אֶת חֲרָפְתִּי", הַתְּפַלְלָה רַחֵל גַּם עַל הָעֵתִיד – "יוֹסֵף ה' לִי בֶן אַחֵר", וְאָכּוֹן, לְאַחַר שִׁלְדָה אֶת יוֹסֵף, הִיא זְכָתָה לְלֻדָּת גַּם אֶת בְּנֵימִין.

מַעֲתָה יֵאִיר לָנוּ לְהַבִּין אֶת עֲמָק כּוֹנְתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אֲבִינוּ כְּשִׁשְׁלַח דּוֹקָא אֶת יְהוּדָה אֶל יוֹסֵף, כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח (=יעקב) לַפְּנֵיו, אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לַפְּנֵיו גִּשְׁנָה". שְׂכּוֹן, יַעֲקֹב אֲבִינוּ הִשִּׁיג בְּרוּחַ קוֹדֶשׁוֹ, שְׁעוֹד מַעֲט בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִים לְרֹדֶת לְגִלּוֹת מִצְרַיִם, כְּדֵי לְקַיֵּם אֶת גְּזִירַת בְּרִית בֵּין הַבְּתָרִים, בְּה אָמַר ה' יַתְבָּרַךְ לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ (בְּרֵאשִׁית טו', יג): "יָדַע תִּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם, וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם, אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה". אֲבָל בְּסוּף גִּלּוֹת וְעַבְדוֹת זֹאת – יוֹדַע יַעֲקֹב אֲבִינוּ – עֵתִיד הַקִּב"ה לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים.

עַל-כֵּן רְצָה יַעֲקֹב אֲבִינוּ לְלַמֵּד אֶת בְּנָיו, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּרָךְ בְּעַבּוּדָת ה', וְהִיא: כְּאֲשֶׁר הַקִּב"ה יַעֲשֶׂה עִמָּהֶם נִסִּים וּנְפִלְאוֹת, וַיִּגָּאֵל אוֹתָם מִמִּצְרַיִם, צָרִיכִים הֵם לְשִׁלֵּב בְּתַפִּילָתָם אֶת "יְהוּדָה", שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַת הוֹדָאָה עַל הָעֵבֶר (כְּלוּמֵר, לְהוֹדוֹת לָהּ יַתְבָּרַךְ עַל הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּהֶם) – אֲבָל, מִצְד שְׁנֵי, עֲלִיהֶם לְשִׁלֵּב בְּתַפִּילָתָם גַּם אֶת "יוֹסֵף", שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַת בִּקְשָׁה עַל הָעֵתִיד – דְּהִינוּ, לְבַקֵּשׁ שְׂגָם לְעֵתִיד לְבּוֹא ה' יַתְבָּרַךְ יִמְשִׁיף לְעֵשׂוֹת עִמָּנוּ נִסִּים וּנְפִלְאוֹת, וַיִּגָּאֵלנוּ לְעֵתִיד לְבּוֹא, גְּאוּלָּה שְׁלֵמָה וְאַמִּיתִית, אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

לְכֵן אָמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּ"שִׁירַת הַיָּם", כְּאֲשֶׁר הוֹצִיאֵם ה' מִמִּצְרַיִם: "אֲשִׁירָה לָהּ כִּי גָאָה גָאָה", שְׁשָׂרוּ וְהוֹדוּ לָהּ יַתְבָּרַךְ עַל שְׂגָאֵלָם וְהוֹצִיאֵם מִמִּצְרַיִם (וְזוּהִי הוֹדָאָה עַל הָעֵבֶר), אֲבָל גַּם בִּקְשׁוֹ עַל הָעֵתִיד: "תְּבָאֵמוּ וְתַטְעֵמוּ בְּהַר

נחלתך...מקדש אדני כוננו ידך, ה' ימלך לעלם ועד" – הם בקשו גם על הגאולה השלמה לעתיד לבוא, שבה עתיד ה' יתברך לבנות את בית המקדש ("מקדש אדני כוננו ידך"), ולהורידו מוכן מן השמים, ואז תתגלה מלכותו של הקב"ה על כל העולם לעולם ועד ("ה' ימלך לעלם ועד").

על-כן אומרים חז"ל שהגאולה העתידה לבוא תהיה על-ידי משיח בן דוד, שהוא פידוע משבט יהודה, וגם על-ידי משיח בן אפרים, שהוא משבט יוסף, כדי לרמוז לנו על בחינת "יהודה", שבזכות ההודאה והשבח לה' יתברך, וגם התפילה והבקשה לעתיד לבוא בחינת "יוסף", יזכו עם ישראל באחרית הימים לכתוב בספר מיכה (ו', טו): "כימי צאתך מארץ מצרים, אראנו נפלאות" – שיזכו לנסים ונפלאות ולגאולה שלמה ואמיתית בבנין בית המקדש השלישי והנצחי, אמן כן יהי רצון. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "כי למחיה שלחני אלהים לפניכם..." (מה' ה') (על-פי "לקח טוב")

גלוי וידוע שבגזירת ברית בין הבתרים, אמר ה' יתברך לאברהם (בראשית טו', יג): "ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, ועבדום וענו אתם, ארבע מאות שנה".

אם כך, לכאורה, לא היה ראוי הענש הכבד שענשו המצרים (=עשר המכות, וטביעתם בים-סוף). שכן, המצרים קימו לכאורה את דבר ה' יתברך בגזירת ברית בין הבתרים. ומדוע יענשו על-כך?

אומר על-כך הרמב"ן (שמות יח', יא): הענש הגיע למצרים על "אשר זדו עליהם (=על ישראל)". "זדו" - מלשון הוסיפו, שהוסיפו על גזירת הקב"ה, וחשבו להכרית ולאבד חלילה את ישראל מן העולם - דבר שהיה כמובן מעבר למה שנגזר על ישראל, ועל-כן נענשו מידה כנגד מידה.

הג"ר ירוחם זצ"ל, בספרו "ידעת תורה", אומר שענין זה נוגע לכל אחד ואחד מעם ישראל. שכן, מעיקר הדין אין לבוא בכעס ובטענות כלפי מי שהעליב, קלל או הפך אותנו, כי הוא שמש בעצם שליח של בית הדין של מעלה, כדי לקיים את גזירת ה' יתברך. וכך נהג דוד המלך, כאשר שמעי בן גרא קללו קללה נמרצת, כשאמר (דוד) לאבישי בן צרויה, לבל יגע בשמעני, שכן "ה' אמר לו (=לשמעי), קלל את דוד" (שמואל ב', טז).

וזהו מה שאמר יוסף לאחיו: "ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכתתם אתי הנה, כי למחיה שלחני אלהים לפניכם". יוסף הצדיק יודע, שכל מה שעבר עליו נעשה בגזירת ה' יתברך, ואחיו היו רק שליחים, על מנת לקיים את גזירתו יתברך, ואם כך, על מה יש לו לכעוס עליהם.

וכך גם אנו צריכים לנהוג כלפי כל מי שפגע והכעיס אותנו. אל לנו לנהוג עמו בכעס, שכן, הוא באמור שליח ה' יתברך, ובא לקיים את גזירתו. והכועס על חברו שפגע בו, דומה לאדם הכועס על האבן שנוקרה עליו. וצריך לדעת, שכל זה בא לנו בגלל חטאינו, והכעס לא יועיל פאן - אלא רק תשובה שלימה לפני ה' יתברך. "כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי" (מד', לד')

כשהיה מגיע הצדיק רבי מאיר'ל מפרימיש'לן לדברי הסיום של יהודה ליוסף "כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי", היה נאנח עמוקות, ואמר: כך צריך כל יהודי ויהודי, אב לילדים, ליסר את עצמו (=לתבוע מעצמו) כל הזמן - "כי איך אעלה אל אבי" - איך אבוא לפני אבינו שבשמים, לאחר מאה ועשרים שנות חיים בעולם הזה, "והנער איננו אתי" - אם, חלילה, בני אינם אתי (=אינם הולכים בדרך התורה והמצוות)...

והנה, בענין זה מובא בספר "ראשית חכמה" (פרק "גידול בנים"), שלכך התכוון החכם מכל אדם, באומרו (משלי כה', טו): "ולשון רכה תשבר גרם". דהיינו, שלשון התינוקות בתורה, שהיא רכה, שוברת את כוחן של הצרות, שהן חזקות כגרם/כעצם. וסימן לזה "תשבר גרם" - ראשי תיבות תינוקות של בית רבן גזירות נעות מבטלין.

וראוי להביא פאן את סיפורו של תלמידו של הרב אשר רבינסקי (בזמן מלחמת העולם השנייה), וכך הוא מספר: "זכורני בהיותי ילד, כשהגרמנים התקרבו לגבולות ארץ ישראל, הפחד והדאגה היו נוראים! בבתי הנקטת התאספו רבים לתפילה ולאמירת תהילים, ואף בבתי הספר חשנו פחד וחרדה. באותה תקופה למדתי בבית הספר בכיתה ב', אצל הרב אשר רבינסקי, תלמידו של ה"חפץ חיים" זצ"ל. והוא, כדי להרגיע אותנו, ספר משמו של ה"חפץ חיים", שפעם אחת נתפס אדם על-ידי השלטונות, בחשד להעברת סחורה ללא מכס. ומיד השליכוהו לבית כלא, לתוך תא מעצר תחת סורג ובריה. ושם, בתוך אותו התא היה סורג בגובה הקיר, בצפיפות רבה מאד, שלא ניתן היה להוציא את היד כלפי חוץ, כך שלא היה כל סיכוי להבריח חפצים פנימה.

יום אחד הבזיק רעיון במוחו של העצור. כשבאו בני משפחתו לבקרו, בקש מהם שיביאו בפעם הבאה את בנו התינוק. בני המשפחה הבינו מיד את הרמז שמכוון אביהם האסיר. וכשהגיעו בפעם הבאה דאגו להשחיל מסורית קטנטנה בשרוול הסריג של התינוק. וכך, כשהתינוק ישחיל את ידו דרך הסורג, כדי לנפנף לאביו לשלום, תושחל גם המסורית פנימה לידי אביהם. וכך היה, שהתינוק הכניס את ידו לסורג להגיד שלום לאביו, הצליח אותו עצור לקבל את המסורית. ובסיעתא דשמיא, לאחר כמה ימים הצליח גם לברוח בחשאי מכותלי בית הכלא.

ועל-כך אמר ה"חפץ חיים": ישנם פעמים שהשערים סגורים בשמים, וכפיכך הקב"ה מסתיר את פניו מפני האהובים, כך שאי-אפשר לחדור פנימה, להגיע לפני כסא הכבוד של הקב"ה. אבל, אומר ה"חפץ חיים", התינוקות של בית רבן, צאן הקדושים של כלל ישראל, יכולים בתפילתם ובתחנוניהם לחדור פנימה, ולעורר רחמי שמים. ולכן - אמר הרב אשר רבינסקי - בואו ילדים, ונגיד ביחד "שיר המעלות ממעמקים קראתיה ה'". שכן, רק כך נעורר רחמי שמים. (פידוע לא הצליח הצורר הגרמני, בפיקודו של רומל, במזימתו להגיע לארץ ישראל, ונעצר בקרב "אל עלמיו",

קרוב מאד לארץ הקדש)... שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"תִּשָּׁב אָנוּשׁ עַד דָּפָא" אוֹמְרִים חו"ל: מֵרֵאשׁ חֹדֶשׁ אֶלּוּל וְעַד חֲנֻכָּה, מֵאִירָה בְּרִקִיעַ מַעֲיֵן תְּבִנִית (=צִיּוֹר) שֶׁל יָד,

פְּרִשְׁתׁ הַשְּׁבוּעָה: וַיִּגַּשׁ הַפְּשׁוּטָה לְקַבֵּל אֶת בְּעָלֵי הַתְּשׁוּבָה. **כְּנִיסַת הַשָּׁבֶת: 16:03**

עֲרַשׁ"ק ג' טִבַּת תִּשְׁע"ד (6.12.13) **צִיָּאת הַשָּׁבֶת: 17:14**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אֵלֶּה בְּנֵי לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב... אֵלֶּה בְּנֵי רַחֵל אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב" (על פי "שבילי פינחס" להרה"ק פינחס פרידמן)

עַל הַפְּתוּב בַּפְּרָשָׁה, "אֵלֶּה בְּנֵי לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב... אוֹמְרִים הַמְּפָרְשִׁים, שֵׁישׁ קְלִיפָה אַחַת בְּחִילוֹת הַטּוֹמָאָה, וְשִׁמָּה "לְרִי", וְהִיא תְּמִיד עוֹמֶדֶת לְפָנֵי הָאָדָם לְפִתּוֹתוֹ לְמַעֲשֵׂה זְנוּת, רַחֲמָנָא לִיצְלָן. וְזֶהוּ סוּד הַפְּתוּב (וַיִּקְרָא כו', טו'): "וַיִּרְעָתֶם לְרִיק זֶרְעֶכֶם וְאֶכְלְהוּ אִיבִיכֶם", שְׁעַל-יְדֵי קְלִיפַת הַטּוֹמָאָה "לְרִי" (הַנְּרֻמֶזֶת בַּפְּתוּב "לְרִיק"), הִנֵּה זֶרְעֶכֶם", שֶׁהוּא זֶרַע קֹדֶשׁ, הוֹלֵךְ לְרִיק לְ"אִיבִיכֶם", שֶׁהֵם כּוֹחוֹת הַטּוֹמָאָה הַנִּיזוֹנִים וּמְקַבְּלִים חַיּוֹת מִמֶּנּוּ.

וְאוּלָּם אוֹמְרִים חו"ל, שֵׁיַעֲקֹב אֲבִינוּ וְהָאֲמָהוֹת הַקְּדוּשׁוֹת לֵאָה וְרַחֵל מְבַטְּלִים אֶת קְלִיפַת הַזְּנוּת "לְרִי", כְּפִי שֶׁנֶּרְמַז בַּפְּתוּב: "אֵלֶּה בְּנֵי לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב... אֵלֶּה בְּנֵי רַחֵל אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב" (אוֹתִיוֹת לְרִי בַּחֲבִיבּוֹר תִּיבוֹת, מוֹדַגֵּשׁ בְּצָהוֹב). וְכִפִּי שֶׁמִּבִּיא הַמְּקוֹבֵל הָאֱלֹקִי רַבִּי שֶׁמֶשׁוֹן מֵאוֹסְטְרוֹפּוֹאֵלִי זצ"ל, בְּסִפְרוֹ "לִיקוּטֵי שׁוֹשְׁנִים": "בְּפִסּוּק (יַחְזֻקָאֵל טו', טו') וְתַבְטַחִי בִּפְיָךְ וְתִזְנִי עַל שְׁמַךְ, וְזֶה כְּמֵאֲמַר הַגְּמָרָא (מַגִּילָה טו'): 'כָּל הָאוֹמֵר, רַחֵב, רַחֵב, מִיַּד נִקְרִי (=נַעֲשֵׂה בְעַל קָרִי רַשִׁי), וְזֶהוּ וְתִזְנִי עַל שְׁמַךְ'. אֲמַנָּם יֵשׁ בְּפִסּוּק זֶה סוּד גְּדוּל, כִּי יֵשׁ קְלִיפָה אַחַת, הַמְּפַתָּה לְבְנֵי אָדָם לְזְנוּת, וְשֵׁם הַקְּלִיפָה לְרִי, סוּד (וְרֵאשִׁי תִיבוֹת) לֵאָה רַחֵל יַעֲקֹב, שֶׁבְטָלוּ אוֹתָהּ הַקְּלִיפָה, (וְעַל-כֵּן) פ"ד שְׁנַיִם לֹא רָאָה יַעֲקֹב קָרִי. וְזֶה הַסוּד בְּפִסּוּק 'וְתִזְנִי עַל שְׁמַךְ' - רְצוֹנוֹ לֹמַר עַל אוֹתִיוֹת (הַבָּאוֹת קוֹדֵם אוֹתִיוֹת) 'שְׁמַךְ'. דְּהִינּוּ... (קוֹדֵם) שִׁי"ן (בָּא) רִי"ש... (וְקוֹדֵם) מ"ם (בָּא) לְמִיד... (וְקוֹדֵם) כ"ף (בָּא) יוֹד - הָרִי (קִבְּלָנוּ אֶת הַשֵּׁם) הַקְּלִיפָה לְרִי, וְהַגִּיד לָהֶם הַנְּבִיא (לְיִשְׂרָאֵל), שֶׁהַקְּלִיפָה הַחֲלִיקָה אֲמַרְיָה בַּפְּתוּיָה, שִׁיחֲטָאוּ (יִשְׂרָאֵל) בְּזְנוּת, וְעַל זֶה הוֹכִיחַ אוֹתָן הַנְּבִיא (יַחְזֻקָאֵל)".

בְּעֵינַי זֶה מְצִינּוּ בְּסִפְר "דְּבַשׁ לְפִי" לַהֲגַה"ק הַחִיד"א (מְעַרְכַת י', אוֹת ט'), שֶׁכָּאֲשֶׁר בְּרַח יַעֲקֹב אֲבִינוּ מַעֲשׂוֹ, וְהִלָּךְ לְבֵית לָבֵן לְמִצּוֹא לוֹ אִשָּׁה, אָמַר אֶת מְזוֹמֹר הַתְּהִלִּים "שִׁיר לְמַעֲלוֹת אִשָּׁא עֵינֵי אֶל הַהָרִים מֵאֵין יָבֵא עֲזָרִי... אֵל יִתֵּן לְמוֹט רַגְלֶךָ". וְצָרִיךְ לְהַבִּין, מִדּוּעַ אָמַר יַעֲקֹב דּוֹקָא אֶת הַמְּזוֹמֹר הַזֶּה?

אֲלָא, יֵשׁ לֹמַר, שֶׁכָּאֲשֶׁר הִלָּךְ יַעֲקֹב אֲבִינוּ לְבֵית לָבֵן הַרְשָׁע, הַתְּפַלֵּל שִׁיְצְלִיחַ לְהַכְנִיעַ אֶת קְלִיפַת הַזְּנוּת, וְהַתְּכַוֵּן בְּפִסּוּק "אֵל יִתֵּן לְמוֹט רַגְלֶךָ", לְרֵאשִׁי תִיבוֹת "לְרִי" - שִׁיִּתֵּן לוֹ הַקֶּב"ה כַּח לְשִׁלוֹט עַל קְלִיפָה זֹה, שְׁכּוּחָה רַב. (וְכִפִּי שֶׁגַם הַתְּפַלֵּל דּוּד, בְּמְזוֹמֹר לֵה, א': "לְדוֹד רִיבָה יִי אֶת יְרִיבֵי", רֵאשִׁי תִיבוֹת "לְרִי", וּמִבְּקֵשׁ שֶׁה' יַעֲזוֹר לוֹ לְהִלָּחֵם עִם יְרִיבָיו עִם קְלִיפַת הַזְּנוּת "לְרִי").

וּמוֹסִיף הַחִיד"א בְּסִפְרוֹ "מִדְּבַר קְדָמוֹת" (מְעַרְכָה י' אוֹת ד'), וְאוֹמֵר, (ש') "יִשְׂרָאֵל", אוֹתִיוֹת אֲ"ש לְרִי, לְרִמּוֹ... (שֶׁהַעוֹסֵק)... בַּתּוֹרָה, הַנִּקְרָאת אֲ"ש, נִיצוֹל מִקְלִיפַת לְרִי, הַמְּפַתָּה לְזְנוּת, וְגַם נִיצוֹל מִעַמְלָק, (שֶׁהוּא) גְּמַטְרִיא לְרִי. וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף מָה שֶׁאֲמָרוּ חו"ל בְּגְמָרָא (בְּרֻכּוֹת סב'): "תִּנּוּ רַבָּנָן, הַמְּרַצָּה מְעוֹת לְאִשָּׁה מִיָּדוּ לְיָדָהּ, כְּדִי לְהַסְתַּכֵּל בָּהּ, אֲפָלוּ יֵשׁ בּוֹ בְּיָדוֹ תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים כְּמִשָּׁה רַבָּנָה לֹא יִנְקָה מְדִינָה שֶׁל גִּיהֶנוֹם, שְׁנֵאֲמַר (מִשְׁלֵי יא'): 'יָד לְיָד לֹא יִנְקָה רָע'. מֵאֵי "לֹא יִנְקָה רָע"? מְדִינָה שֶׁל גִּיהֶנוֹם". שְׁכֵן, עַל-יְדֵי כֶּךָ עָלוּל הוּא לְבוֹא לְיָדֵי עֲבִירָה. וְזֶהוּ שְׁכַתּוּב: "לֹא יִנְקָה רָע" - רֵאשִׁי תִיבוֹת "לְרִי", קְלִיפַת הַזְּנוּת, הַמְּפַתָּה אוֹתוֹ לְדַבֵּר עֲבִירָה.

וְזֶהוּ גַם מָה שֶׁאֲמַר אַבְרָהָם אֲבִינוּ לְאַבְיִמֶלֶךְ, שֶׁלָּקַח אֶת שָׂרָה אִמֵּנוּ: "וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אֲמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאֵת אֱלֹהִים בְּמָקוֹם הַזֶּה וְהִרְגוּנִי עַל דְּבַר אֲשֶׁר־י". הִנֵּה, סוֹפֵי תִיבוֹת שֶׁל "עַל דְּבַר אֲשֶׁר־י", הֵם "לְרִי". וּבְכַךְ רָמַז לוֹ אַבְרָהָם שֶׁאֲנִשִּׁי עִירוֹ שְׁטוּפִים תְּאוֹת, הַבָּאִים מִקְלִיפַת לְרִי.

וּמוֹסִיף הַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן וְאוֹמֵר: וְנִרְאָה, לְעֵנִיּוֹת דְּעַתִּי, שֶׁמְצוֹת תְּפִלִּין הֵיא סְגוּלָה לְבַטֵּל אֶת קְלִיפַת "לְרִי". שֶׁהָרִי מְקָרָא מְלֵא דְּבַר הַפְּתוּב בַּפְּרִשְׁתׁ צִיָּצִית (בְּמִדְּבַר טו', לט'): "וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֲתֶם זְנוּיִם אַחֲרֵיהֶם... וְהִיִּיתֶם קוֹדְשִׁים לְאֱלֹהֵיכֶם". וּפְרַשׁ רַשִׁי: "הַלֵּב וְהָעֵינַיִם הֵם מְרַגְּלִים לְגוֹף, וּמְסַרְסִים (=מְזוֹמְנִים) לוֹ אֶת הָעֲבִירוֹת: הָעֵין רוֹאָה, הַלֵּב חוֹמֵד, וְהַגּוֹף עוֹשֵׂה אֶת הָעֲבִירוֹת".

וַיְדוּעַ, שְׁכּוֹנַת מְצוֹת הַתְּפִלִּין לְקֹדֶשׁ אֶת הַלֵּב וְאֶת הַמְּחַשְׁבָה שֶׁבְּרֵאשׁ, כְּמִבּוֹאֵר בְּשִׁלְחָן עֲרוֹף (או"ח סימן כה, סעיף ה'),

שְׁצַרִיף לְכוֹן בְּהִנָּחַת הַתְּפִילִין, שְׁצוּנוּ הַקַּב"ה לְהַנִּיחַ תְּפִילִין שֶׁל יָד עַל הַזְרוּעַ כְּנֶגֶד הַלֵּב, וְתְּפִילִין שֶׁל רֹאשׁ כְּנֶגֶד הַמֶּת. וְכִמוֹ שְׁמוּבָא שָׁם: "וַיִּשְׁעֶבֶד לַהֲקַב"ה הַנְּשָׁמָה, שֶׁהִיא בְּמַח, וְגַם הַלֵּב, שֶׁהוּא עֵיקַר הַתְּאוּהָ וְהַמְחַשְׁבוֹת. וּבְזוֹה יִזְכּוֹר (אֵת) הַבוֹרָא וַיִּמְעֵט הַנְּאוֹתָיו". נִמְצָא לְפִי זֶה, שְׁעַל-יְדֵי מִצְוֹת תְּפִילִין עַל הַיָּד כְּנֶגֶד הַלֵּב, וְעַל הָרֹאשׁ כְּנֶגֶד הַמֶּת, מְקַדְּשִׁים אֶת הַתְּאוּת שֶׁבְּלֵב וְאֶת הַמְחַשְׁבוֹת שֶׁבְּמַח. וּבְרוּר שְׁעַל-יְדֵי כַּף מְקַדְּשִׁים גַּם אֶת הָעֵינַיִם. שֶׁהָרִי, הַתְּפִילִין שֶׁל רֹאשׁ הֵם בֵּין בְּעֵינַיִם, כְּפִי שְׁאוּמֵר הַפְּתוּב: "וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ". וְעַל-יְדֵי כַּף זֻכִּים לְקִים אֵת: "וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם". וְעַתָּה, בֵּא וְרֵא, שֶׁ-**רֹאשׁ לֵב יָד** הֵם רֵאשֵׁי תִיבוֹת "**לְרִי**", כְּדִי לְרְמוֹז לָנוּ, שֶׁבְּכַח הַתְּפִילִין שֶׁל יָד וְרֹאשׁ מְבַטְּלִים אֶת קְלִיפַת הַזְּנוּת, הַנִּקְרָאת "**לְרִי**".

וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי יִדְבֵר נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי

הֲרֵה"ק בְּעַל הָאֲמָרִי חַיִּים מוֹיִזְנִיךָ זִיע"א אָמַר, שֶׁבְּכַתּוּב זֶה יֵשׁ רְמוֹז מְעַנְיֵנִי הַתְּפִילָה, כִּי הִגְשָׁה מְרֻמּוֹת לַתְּפִילָה, וְגַם שְׁמוֹ שֶׁל יְהוּדָה, שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַדְּאָה רוֹמֵז עַל-כֵּן, וְמָה עוֹד שְׁבִשֵׁם **יְהוּדָה** מוֹפִיעוֹת אוֹתוֹת הוֹי"ה.

וְזוֹהוּ שְׁכַתּוּב: "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי". דְּהִינוּ, כְּאֲשֶׁר אָנוּ נִגְשִׁים אֶל הַקַּב"ה, שְׁנִרְמֵז בְּשֵׁם 'יְהוּדָה', צְרִיף לְבַקֵּשׁ "בִּי אֲדֹנָי", רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עוֹזְרֵנִי בְּכַף שֶׁ"יִדְבֵר נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי", שְׁאוּכַל לְהַתְּפַלֵּל תְּפִילָה רְאוּיָה כְּדַבְּעֵי שְׁתַּתְּקַבֵּל "בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי" – לְפָנֵי הַקַּב"ה...

בְּעֵינֵינוּ זֶה מוּבָא בְּסִפֵּר "קַב וְנָקִי" – יְסוּד גְּדוֹל בְּתְּפִילָהוּ שְׁאֲדָם הַנִּצְרָף לְדָבָר יְשׁוּעָה, וְרוּצָה שְׁתַּתְּקַבֵּל תְּפִילָתוֹ בְּלֹא שִׁיפְרִיעוּ **הַמְקַטְרָגִים וְהַמְשֻׁטְיָנִים**, יִתְּפַלֵּל עַל הָעֵנִין שְׁצַרִיף, בְּעַת שְׁמִזְכִּיר שְׁבַחוֹ שֶׁל הַקַּב"ה בְּאוֹתוֹ דָּבָר. דְּהִינוּ, מִי שְׁמִבְקֵשׁ לְעוֹרֵר רַחֲמִים בְּעַד חוֹלָה, הַנִּצְרָף לְרְפוּאָה, יִכּוֹן עָלָיו בְּשַׁעָה שֶׁהוּא מְשַׁבַּח אֶת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ בְּכַרְפַּת "מְחִיָּה הַמְתִּים" וּבְתִיבוֹת "וְרֹפֵא חוֹלִים". וְאִזּוֹ לֹא יוּכְלוּ **הַמְקַטְרָגִים** לְסַתּוֹר אֶת תְּפִילָתוֹ, כִּי הָרִי אֵינָם יְכוֹלִים לִזְמֹר כְּנֶגְדּוֹ, שֶׁהֵשֵׁם יִתְּבַרְךָ אֵינּוּ רֹפֵא חוֹלִים. וּמִתּוֹךְ כֵּן תֵּהֵא הַדְּרָף סְלוּלָה לַתְּפִילָתוֹ. עֲצָה זוֹ רְמוּזָה בְּפִסּוּק "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה" – כְּלוּמָר, שִׁיגֵשׁ הָאָדָם וְיִתְּקַרֵּב אֶל ה', עַל-יְדֵי הַדְּאָה וְשִׁבַּח (הַרְמוּזִים בְּשֵׁם "יְהוּדָה"). וְאִזּוֹ, "יִדְבֵר נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי" – תַּתְּקַבֵּל תְּפִילָתוֹ, כִּי אֵין מִי שִׁיחַצוֹץ בְּעַד תְּפִילָתוֹ לְהַתְּקַבֵּל בְּמָרוֹם...

וַיִּלְקֹט יוֹסֵף אֶת כָּל הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנַעַן בְּשִׁבְרָא אֲשֶׁר הֵם שְׁבָרִים

מוּבָא בְּמִכְתְּבֵי הֲרֵה"ק רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר צְבִי מְקַאמְרָנָא זִיע"א: פַּעַם אַחַת שְׁמַעְתִּי מֵרַבְּנֵינוּ הֲרֵה"ק רַבֵּי צְבִי הִירֵשׁ מוֹזִידִיטְשׁוּב זִיע"א, שֶׁרָאָה בְּחִלּוּם הַלִּילָה, שְׁנִכְנַס לְהִיכַל שֶׁל רַבְּנֵינוּ ה"בֵּית יוֹסֵף" זִיע"א.

וְרָאָה שָׁם, שִׁיּוֹשְׁבִים הַרְבֵּה תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים בְּמִתִּבְתָּא זוֹ. וּבְהֵם הָיוּ כְּמָה מְגִדּוּלֵי הַחֲכָמִים שֶׁהִפִּיר מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, וְכַמָּה מֵהֵם אֲשֶׁר לֹא הִפִּיר. וּמִיד כְּשָׁבָא רַבְּנֵינוּ זִיע"א לְמִתִּבְתָּא, עָמַד ה"בֵּית יוֹסֵף" מִכְּסָאוֹ, וַאֲמַר: בְּרוּךְ הַבָּא רַבֵּי צְבִי הִירֵשׁ מוֹזִידִיטְשׁוּב. וּבִקְשׁ מִן ה"בֵּית יוֹסֵף" מֵרַבְּנֵינוּ רַבֵּי צְבִי הִירֵשׁ מוֹזִידִיטְשׁוּב, שִׁיאֲמַר לוֹ אֵינָה דָּבָר תּוֹרָה.

וְהַשִּׁיב לוֹ רַבְּנֵינוּ: כָּאֵן יוֹשְׁבִים גְּדוּלֵי תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, שְׁעוֹסְקִים בְּנִגְלוֹת הַתּוֹרָה. וְאֵנִי, כָּל עֶסְקִי בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה. אֵיךְ אֵף-עַל-פִּי-כֵן אוֹמֵר לָכֶם חִידוּשׁ אֶחָד מִנִּגְלוֹת הַתּוֹרָה, שְׁרָאִיתִי בְּפִרְשָׁה זוֹ בְּשַׁבּוּעַ זֶה. הִנֵּה כְּתוּב: "יִלְקֹט יוֹסֵף אֶת כָּל הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנַעַן בְּשִׁבְרָא אֲשֶׁר הֵם שְׁבָרִים". וְאֲמַרו חוּז"ל, שֶׁכָּל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב שְׁנִמְצָא בְּעוֹלָם לְקַט יוֹסֵף וְהִבִּיאוּ לְמִצְרַיִם, עַד שֶׁלֹּא הִיתָה לְמִצְרַיִם בְּרִירָה, וְהֵם לָקְחוּ אֶת הַצְּלָמִים שֶׁל הַעֲבוּדָה זָרָה שְׁלָהֶם, שֶׁהָיוּ עֲשׂוּיִים מִכֶּסֶף וּמִזָּהָב, וְהִבִּיאוּ לְיוֹסֵף עֲבוּר אֲכִילָתָם. וְלְכַאוּרָה, אֵיךְ הוֹתֵר לְיוֹסֵף לְקַחַת מֵהֵם אֶת הַעֲבוּדָה זָרָה שְׁלָהֶם? הָרִי אֲסוּר לְהַנּוֹת **מַעֲבוּדָה זָרָה**... לְזוֹה הַשִּׁיב הַפְּתוּב: "בְּשִׁבְרָא אֲשֶׁר הֵם שְׁבָרִים", הִינוּ לְשׁוֹן שְׁבִירָה וְכִתִּיתָה. וְהוּא לְפִי הַהֲלָכָה שְׁבִמְקָרָה וְהָגוּי מְבַטֵּל בְּעֲצָמוֹ אֶת הַעֲבוּדָה זָרָה שְׁלוֹ מְכַל וְכַל, אִזּוֹ מוֹתֵר לְיִשְׂרָאֵל לְהַנּוֹת מִמֶּנּוּ...וְהַשִּׁיב ה"בֵּית יוֹסֵף" לְרַבְּנֵינוּ: טוֹב דְּבַרְתֶּם וְחִדְשְׁתֶּם בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה...

וַתִּלְהַ אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶרֶץ כְּנַעַן מִפְּנֵי הַרְעֵבִי

בִּירוּשָׁלַיִם בְּמִסְכַּת תַּעֲנִית (סוֹף פֶּרֶק ג') מוּבָא, שְׁכַאֲשֶׁר הִיתָה עֲצִירַת גְּשָׁמִים הָיָה רַבֵּי יוֹחָנָן בֶּן זְכָאִי מְבַקֵּשׁ שִׁיכְרִיזוּ לְפָנָי הַהִיכַל, שְׁמִבְקֵשׁ הוּא לְהַסְתַּפֵּר, וְאֵין בְּפוּחוֹ לְהַצְטַעַר עוֹד (כִּי קֵבֵל עַל עֲצָמוֹ לֹא לְהַסְתַּפֵּר עַד שִׁירְדוּ גְשָׁמִים). וּמִיד לְאַחַר מִפֵּן הָיוּ יוֹרְדִים גְּשָׁמִים. שׁוֹאֵל עַל-כֵּן הַגַּה"ק רַבֵּי אֶלְחָנָן וְסַרְמֵן זִיע"א הִי"ד: וְהָרִי עֲצִירַת הַגְּשָׁמִים גּוֹרְמַת צַעַר גְּדוֹל בְּהַרְבֵּה לְכָל הָעוֹלָם. וְלֹא רַק צַעַר, אֲלָא גַם סַכְּנַת רַעַב נוֹרָאָה. אִם כֵּן, כִּיִּצַּד יִתְּכוֹן שְׁצַעַר גְּדוֹל שֶׁל הָעוֹלָם כְּלוֹ אֵינוּ יְכוֹל לְגַרוֹם שְׁתַּפְּסֵק הַבְּצוּרַת וִירְדוּ גְשָׁמִים, וְאֵילוֹ צַעַר הַפְּעוּט לְכַאוּרָה שֶׁל רַבֵּי יוֹחָנָן בֶּן זְכָאִי, שְׁאֵינוּ יְכוֹל לְהַסְתַּפֵּר, מְצַלִּיחַ לְפַעוּל, הִיכֵן שְׁצַעַר הָעוֹלָם כְּלוֹ לֹא הַצְּלִיחַ? אֲלָא, אוֹמֵר רַבֵּי אֶלְחָנָן וְסַרְמֵן, שְׁצַעַר כָּל הָעוֹלָם אֵינוּ יְכוֹל לְהַכְרִיעַ, שֶׁהָרִי מְשׁוּם מְעַשֵׂי בְּנֵי הָאָדָם נִסְגְּרוּ אַרְבּוֹת הַשָּׁמַיִם. שְׁכֵן, בְּנֵי הָאָדָם חֲטָאוּ, וּמִן הַדִּין שִׁיִּצְטַעְרוּ. אֲבָל, לְעוֹמַת זֹאת, רַבֵּי יוֹחָנָן בֶּן זְכָאִי לֹא חֲטָא, וְאֵינוּ מִן הַדִּין שִׁיִּצְטַעַר, אֲפִילוֹ צַעַר מוֹנַעט...וּלְפִיכֵן, כְּדִי שְׁלֵאִיָּהּ בְּצַעַר, נִפְתַּחוּ אַרְבּוֹת הַשָּׁמַיִם... שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילּוּן!

"תִּשָּׁב אֲנוֹשׁ עַד דָּפָא" אוֹמְרִים חו"ל: מֵרֵאשׁ חֲדָשׁ אֲלוּל וְעַד חֲנֻכָּה, מֵאִירָה בְּרִקִיעַ מְעִין תְּבִנִית(=צִיּוֹר) שֶׁל יָד,

פְּרִשְׁתׁ הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ הַפְּשׁוּטָה לְקַבֵּל אֶת בְּעָלֵי הַתְּשׁוּבָה. **כְּנִיסַת הַשָּׁבֶת: 16:03**

עֲרַשׁ"ק ג' טִבֵּת תִּשְׁע"ד (6.12.13) **צִיָּאת הַשָּׁבֶת: 17:14**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

בְּנֵי צִיּוֹן

"וְאֵת יְהוּדָה שְׁלַח(=יַעֲקֹב) לְפָנָיו, אֶל יוֹסֵף לְהוֹרִת לְפָנָיו גִּשְׁנָה, וַיָּבֵאוּ אֶרְצָה גִּשְׁוֹן"

שְׁנִינוּ בְּגִמְרָא (סוּטָה י'): "אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן חֲסִידָא: יוֹסֵף, שְׁקַדֵּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם בְּסַתְרָא, זָכָה וְהוֹסִיפוּ לוֹ אוֹת אַחַת מִשְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (אֵת הָאוֹת ה'), דְּכַתִּיב (תְּהִלִּים פֶּא'): 'עֲדוּת בֵּיהוֹסֵף שְׁמוֹ'. (וְאִילוּ) יְהוּדָה, שְׁקַדֵּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם בְּפִרְהוּסָא(=בְּרַבִּים), זָכָה וְנִקְרָא כְּלוּ עַל שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (יִ-הוּ-ה). (וְזֹאת), כִּיּוֹן שְׁהוּדָה וְאָמַר (שְׁכַלְתּוֹ תִּמְר), 'צְדָקָה מִמְּנִי'..." (פִּידוּעַ, שֵׁם הַקַּב"ה הוּא יִ-הוּ-ה).

מִמְאָמְרָ זֶה לְמַד ה"שׁ מִשְׁמוּאֵל" (וַיִּגַּשׁ, שְׁנַת תִּרְע"ח) יְסוּד גְּדוּל: עֲבוּדְתוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַצְּדִיק הִיְתָה לְעִבּוּד אֶת הַקַּב"ה בְּסַתְרָא, כְּפִי שְׁבָאֲמַת רֵאִינוּ, שְׁקַדֵּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם בְּסַתְרָא. שְׁהָרִי, אִשְׁת פּוֹטִיפֶר רְצָתָה לְשַׁכַּב עִמּוֹ כְּאִשֶׁר הָיוּ לְבַד בְּבֵית, כְּפִי שְׁכַתּוֹב: "וַיָּבֵא (יוֹסֵף) הַבֵּיתָה... וְאִין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבֵּית שֵׁם בְּבֵית וְתִתְפָּשֶׂהוּ בְּכַדּוֹ לְאָמַר שְׁכַבָּה עִמִּי... וַיִּגַּשׁ וַיִּצָּא הַחוּצָה".

וְאִילוּ עֲבוּדְתוֹ שֶׁל יְהוּדָה הִיְתָה לְעִבּוּד אֶת הַקַּב"ה בְּגִלּוּי, כְּפִי שְׁקַדֵּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם בְּגִלּוּי, כְּאִשֶׁר אָמַר לְעֵינַי כָּל הָעַם, עַל תִּמְרָא כְּלָתוֹ: "צְדָקָה מִמְּנִי". (פִּידוּעַ, הֶרְתָּה מִמְּנִי כְּלָתוֹ, תִּמְרָא. וְהוּא(=יְהוּדָה) לֹא הִתְבַּיֵּשׁ לְהוֹדוֹת בְּכַף לְעֵינַי כָּל הָעַם). (רֵאָה סִפְר "בְּנֵי צִיּוֹן", פְּרִשְׁת "וַיְחִי").

כְּדִי לְהַבִּין עֲנִין זֶה בִּיתֵר שְׂאֵת, הֵבֵה נִתְבוּנָן בְּמֵאֲמַר הַגְּמָרָא שֶׁהִבְאֵנוּ לְעִיל: "יוֹסֵף, שְׁקַדֵּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם בְּסַתְרָא, זָכָה וְהוֹסִיפוּ לוֹ אוֹת אַחַת מִשְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (אוֹת ה'), דְּכַתִּיב (תְּהִלִּים פֶּא'): 'עֲדוּת בֵּיהוֹסֵף שְׁמוֹ'".

וְהֵנָּה, בְּחִידוּשֵׁי אַגְדוֹת לְמַהֲרַשׁ"א מְבוּאָר, שֶׁהַקַּב"ה הוֹסִיף לְיוֹסֵף אוֹת אַחַת מִשְׁמוֹ – אֵת הָאוֹת ה' (יְהוֹסֵף) – כְּדִי שְׁעַל-יָדֵי כֶּף יְהִיָּה בְּתַחֲלִילַת שְׁמוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַשֵּׁם יְה' (יְהוֹסֵף), שֶׁהוּא שֵׁם הַמַּעֲיֵד עַל-כֶּף שִׁיּוֹסֵף קִדֵּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם בְּסַתְרָא. וְזֹאת, כְּפִי שְׁמוּבָא גַם בְּמִדְרַשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה כג, י'): "עֲדוּת בֵּיהוֹסֵף – יְה' מַעֲיֵד עָלָיו שְׁלֹא נִגַּע בְּאִשְׁת פּוֹטִיפֶר". וְצִרִיכִים אָנוּ לְהַבִּין עֲנִין זֶה. שְׁפֵן, אִיךָ הַשֵּׁם יְה' מַעֲיֵד עַל יוֹסֵף שֶׁהוּא נִשְׁאָר בְּקְדוּשָׁתוֹ, וְלֹא נִגַּע בְּאִשְׁת פּוֹטִיפֶר? וַיֵּשׁ לוֹמַר, שֶׁהֵנָּה, כְּתוּב בְּתוֹרָה בְּפִרְשַׁת "פִּינְחָס": "חֲנוּךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי לְפִלּוּא מִשְׁפַּחַת הַפְּלֹאִי: לְחֻצְרוֹן מִשְׁפַּחַת הַחֲצִרוֹנִי...". וּפְרַשׁ רַש"י: "לְפִי שֶׁהָיוּ הָאוֹמוֹת מְבִיזִין אוֹתָם(=אֵת יִשְׂרָאֵל), (וְאוֹמְרִים): מָה אֵלּוּ מִתִּיחֶסֶן עַל שְׁבִטֵיהֶם? סְבוּרִין הֵם(=וְדָאֵי חוֹשְׁבִים הֵם, יִשְׂרָאֵל), שְׁלֹא שְׁלִטּוֹ הַמְּצָרִים בְּאֹמוֹתֵיהֶם?(=בְּנִשְׁוֹת יִשְׂרָאֵל) (שְׁהָרִי), אִם בְּגוֹפֶם הָיוּ מוֹשְׁלִים (הַמְּצָרִיִּים), קָל וְחֵמֶר בְּנִשְׁוֹתֵיהֶם!

(וּכְדִי לְהַפְרִיךְ מַחְשְׁבוֹת זְדוֹן אֵלּוּ שֶׁל הַגּוֹיִים)... הִטִּיל הַקַּב"ה אֵת שְׁמוֹ(=יְה') עֲלֵיהֶם – ה"א מַצְד זֶה, וַיִּוֹדֵד מַצְד זֶה – לוֹמַר: מַעֲיֵד אֲנִי עֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם בְּנֵי אֲבוֹתֵיהֶם (וְלִכְּן כְּתוּב: "חֲנוּךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי, לְפִלּוּא מִשְׁפַּחַת הַפְּלֹאִי..."). וְזֶהוּ מָה שְׁמִפּוֹרֵשׁ עַל-יָדֵי דוֹד (תְּהִלִּים קכב'): 'שְׁבִטֵי יְה' עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל'. הַשֵּׁם הַזֶּה(=יְה') מַעֲיֵד עֲלֵיהֶם(=עַל יִשְׂרָאֵל) (שֶׁהֵם מִתִּיחֶסֶם) לְשְׁבִטֵיהֶם".

וּמוֹסִיף הַמַּהֲרַשׁ"א וְאוֹמַר: הֵנָּה, שְׁנִינוּ בְּגִמְרָא (סוּטָה יז'): "דְּרִישׁ(=דְּרַשׁ) רַבִּי עֲקִיבָא: אִישׁ וְאִשָּׁה שְׁזָכוּ – שְׁכִינָה בִּינֵיהֶן (יְה'), לֹא זָכוּ – אִשׁ אוֹכְלָתָן". וּפְרַשׁ רַש"י זצ"ל: "שְׁכִינָה בִּינֵיהֶן – שְׁהָרִי חֲלַק (הַקַּב"ה) אֵת שְׁמוֹ, וְשְׁכָנוּ בִּינֵיהֶן: יוֹד בְּאִישׁ ו-ה"א בְּאִשָּׁה. (וְלִכְּן, אִם) לֹא זָכוּ (הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה) – אִשׁ אוֹכְלָתָן – שֶׁהַקַּב"ה מְסַלֵּק שְׁמוֹ מִבִּינֵיהֶן, וְנִמְצָאוּ אִשׁ וְאִשׁ". (כְּאִשֶׁר מְסַתְּלָקוֹת הָאוֹתִיוֹת יְה' מ-אִישׁ אִשָּׁה, נִשְׁאָר אִשׁ אִשׁ).

הֵנָּה כִּי כֵן, מִטַּעַם זֶה דוֹקָא שֵׁם יְה', שְׁרוּמוֹ עַל הַשְּׂרָאָת הַשְּׁכִינָה בֵּין הָאִישׁ לְבֵין הָאִשָּׁה, מַעֲיֵד עַל יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא פָּגְמוּ בְּקְדוּשָׁתָם. שְׁפֵן, אִם חֲלִילָה הָיָה בְּהֵם(=בְּיִשְׂרָאֵל) פָּגַם בְּקְדוּשָׁה, הָיָה שֵׁם זֶה(=יְה') מְסַתְּלָק מִבִּינֵיהֶן.

וְהֵנָּה, מְבוּאָר בְּמִדְרַשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה לב, ה'): "יוֹסֵף יָרַד לְמִצְרַיִם וְגִדְרָר עֲצָמוֹ מִן הָעֲרוּהָ(=זְנוּת, זִמְהָ), וְנִגְדְּרוּ יִשְׂרָאֵל בְּזָכוּתוֹ. אָמַר ר' חִזְקִיָּה בְּרַ אֲבָא: כְּדָאֵי(=טוֹב) הָיָה גְדוּר עֲרוּהָ עֲצָמוֹ, שְׁנִגְאָלוּ יִשְׂרָאֵל עַל-יָדוּ"(=בְּזָכוּת יוֹסֵף נִגְאָלוּ יִשְׂרָאֵל). מְבוּאָר מְכָאן, שִׁיּוֹסֵף הַצְּדִיק סָלַל בְּקְדוּשָׁתוֹ דְּרַךְ לְכָל יִשְׂרָאֵל, שִׁיּוֹכְלוּ לְעַמּוּד בְּקְדוּשָׁתָם – וּבְזָכוּת זֶה נִגְאָלוּ מִמְּצָרִים. אִם כֶּן, נִמְצָא מְכָאן כִּי הַשֵּׁם יְה' שֶׁהִתְוֹסֵף לְיוֹסֵף עַל שְׁגִדְרָר עֲצָמוֹ מִן הָעֲרוּהָ, הוּא גַם שֶׁהַעֲיֵד עַל

ישראל ששמרו על קדושתם במצרים, ועל-ידי כך נגאלו ויצאו ממצרים.

וזהו שכתוב בשירת הים (שמות טו, ב'): "עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה". דהינו, בזכות השם יה, הנה על-ידי כך "ויהי לי לישועה" – היתה הישועה לישראל, ונגאלו הם ממצרים.

והנה ידוע ומפורסם ששמו של הקב"ה י-ה-ו-ה מרומו בראשי התיבות של הפסוק: "שִׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ". ויש לומר, שבשמים גדולתו של הקב"ה היא תמיד ובכל זמן. שכן, בשמים בכל זמן ובכל עת רבבות של מלאכים משבחים אותו, וזהו "שִׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם" – שתמיד יש את אותיות יה. אך כאן בארץ, בזמן הגלות והסתר הפנים, אין "ותגל הארץ" – כי אין גילה (=שמחה) בארץ בזמן גלות וחרבן, ולכן נעלמו משמו המלא של הקב"ה (יהוה) אותיות וה', שהן ראשי התיבות "ותגל הארץ". ולכן, כל זמן שעמלק קים, אין שמו של הקב"ה שלם, כי אין גילה ושמחה למטה בארץ, ולכן חסר משמו של הקב"ה וה', ולכן כתוב: "יד על פס יה מלחמה לה' בעמלק". נמצאנו למדים כי שם יה, שהוא רק חצי משם הקב"ה, בבחינת "שמחו השמים", רומז על זמן של הסתר פנים. שכן, אין השם שלם וחסרה הגילה בארץ ("ותגל הארץ"). ואילו שם הקב"ה בשלימות (י-ה-ו-ה) מורה על זמן של גילוי פנים, כמו שיהיה לעתיד לבוא, בבחינת "שמחו השמים ותגל הארץ".

מעשה יתבאר היטב מדוע יוסף, שקדש שם שמים בסתר, זכה לחצי שם הקב"ה (=יהוסף), ואילו יהודה שקדש שם שמים בפרהסיא (=ברבים) זכה, שכל אותיות שם הקב"ה נזכרו בשמו (יהודה). שכן, על-ידי שיוסף קדש שם שמים בסתר, גרם הוא לשמחה גדולה בשמים. שהרי, ענין זה, שיוסף הצדיק עמד בניסיון הנורא שהיה לו עם אשת פוטיפר, היה גלוי וידוע רק להקב"ה ולכל הפמליא של מעלה. אבל, בארץ לא היתה שמחה על-כך, שהרי היה דבר זה בסתר. על-כן, כיון שיוסף גרם שמחה גדולה בשמים, הנה, מידה כנגד מידה, זכה למחצית שם הקב"ה, היוצא מהכתוב "שמחו השמים". אולם, יהודה, שקדש שם שמים בפרהסיא, בפני עם ועדה, הנה, על-ידי כך הרבה שמחה לא רק בשמים – אלא גם בארץ. שכן, כאן בארץ למדו ממנו איך להודות על האמת ולקדש שם שמים ברבים. על-כן, כיון שיהודה גרם שמחה בשמים ובארץ, זכה לשם הקב"ה המלא, "י-ה-ו-ה", היוצא מהכתוב: "שמחו השמים ותגל הארץ". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) (מז' ט')

בשעה שאמר יעקב לפרעה "מעט ורעים היו ימי שני חיי", אמר לו הקב"ה: אני מלטתיה מעשו ומלבן והחזרתיה לך את דינה ואת יוסף, ואתה מתרעם על חייך שהם מעט ורעים? חייך (לשון שבועה) שמספר התיבות (33) שיש מ"ו יאמר פרעה ועד "בימי מגוריהם", יחסרו לך משנות חייך, שלא תחיה כמספר שנות יצחק אביך, שחי מאה ושמונים שנים, אלא רק מאה ארבעים ושבע שנים (147=180-33) (עפ"י דעת זקנים).
רואים אנו מפאן, עד כמה צריך כל אדם לקבל את כל ייסוריו בעולם הזה באהבה ובשמחה, שהרי זה רצון הבורא יתברך. ואסור לו (=לאדם) בשום פנים ואופן להתלונן על ייסוריו. שהרי יעקב אבינו, בחיר האבות, נענש בענש חמור, שקצרו לו מחייו שלשים ושלוש שנים, שבהן יכול היה לשבת וללמוד עוד תורה. ואם בארזים נפלה שלהבת, מה נאמר אנו, "אזובי הקיר"? ולכן צריך כל אדם לקבל את ייסוריו באהבה, ולעולם יהא אדם רגיל לומר: כל מה שעושה הקב"ה – לטובה עושה.
"עבדך אבי"

חכמי המדרש מבקרים קשות את התנהגותו של יוסף בפרשת הגביע, והעלילה שהעליל על בנימין, שלא פדיו. כך אמרו בפרקי דרבי אליעזר (פרק לט'): עשר פעמים אמרו בני יעקב אל יוסף "עבדך אבי" או "עבדך אבינו", ושמע יוסף את הדבר ושתק, "ושתיקה – פהודאה דמיא" (=דומה). לפיכך נתקצרו מחייו עשר שנים.
בענין זה מספרים חסידים: בשבת פרשת "ויגש", הסבה חבורת תלמידי חכמים בביתו של רבי יוסף שטיינהרט, רבה של קהילת פיורדה. שאל אחד המסובים את הרב: הכיצד אומרים חז"ל, שיוסף שמע מפי אחיו עשר פעמים את המלים "עבדך אבינו"? הנה, חזרנו שוב ושוב על סיפורי יוסף ואחיו בתורה, ומצאנו שבני יעקב אמרו ליוסף "עבדך אבינו" (או "עבדך אבי") רק חמש פעמים, ולא עשר פעמים! ובעוד הרב חופך בדעתו מה להשיב לשואל, התערבה הרבנית, שהגישה באותה שעה כיבוד לאורחים, ואמרה: הלא נאמר לפני-כן: "והם לא ידעו כי שומע יוסף, כי המליץ (=המתרגם) בנותם (=ביניהם). נמצאנו אפוא למדים, שאמנם שמע יוסף את המלים "עבדך אבינו" עשר פעמים: חמש פעמים מפי האחים, וחמש פעמים נוספות מפי המליץ, שתרגם את דברי האחים באזני יוסף...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"תָּשֶׁב אָנוּשׁ עַד דָּפָא" אומרים חז"ל: מראש חדש אלול ועד חנוכה, מאירה ברקיע מעין תבנית(=ציור) של יד,

פְּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ הַפְּשׁוּטָה לְקַבֵּל אֶת בְּעָלֶי הַתְּשׁוּבָה. **כְּנִיסַת הַשָּׁבֶת: 16:03**

עַרְשׂ"ק ג' טַבַּת תַּשְׁע"ד (6.12.13) **צִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:14**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וּלְאָבִיו שָׁלַח כְּזֹאת... (מה' כג')

על הפתוב "וּלְאָבִיו שָׁלַח כְּזֹאת..." , תמהים חכמי ישראל, ושואלים: מה זה ה"כזאת" ששלח יוסף לאביו יעקב? רש"י הקדוש מפרש ענין זה, ואומר: "כזאת" – כחשבון הזה. והתמיהה גוברת עוד יותר. שכן, מה רצה רש"י ללמדנו כאן, באומרו "כחשבון הזה"? לאיזה חשבון הכונה?

אומר על-כך הרה"ק ר' שמואל ישראל מרוז'ין, על-פי מה שגלה לנו האר"י הקדוש (שער הכונות תפילת שחרית): אחד משמותיו של הקב"ה, המסוגל לפרנסה הוא השם הקדוש "חתך", ומקורו מסופי התיבות של הפסוק (תהילים קמה, טו): "פֹּתֵחַ אֶת יַדָּי" – אותיות "חתך", ועל-ידי זה: "ומשביע לכל חי רצון". והיות ובאותו הזמן היה רעב בכל ארץ מצרים, שלח יוסף הצדיק ליעקב אבינו, שיתפלל על הפרנסה בשם "חתך".

וזהו שפתוב: "וּלְאָבִיו שָׁלַח כְּזֹאת..." – "כזאת" בגימטריה "חתך" – שם הפרנסה. יוסף הצדיק שולח מסר לאביו יעקב, שיתפלל לה' בשם הפרנסה, כדי שישפיע מזון ושפע לעולם. וזהו שפרש רש"י במתק לשונו: "כזאת" – כחשבון הזה, והכונה כחשבון הגימטריה של תיבת "חתך".

ויש להרחיב בביאור ענין השם "חתך", על-פי מה שאמר האר"י"ל, כי שרש שם הפרנסה "חתך" (=428) הוא מפעמים "רוח" (=214). ומבואר בספר הקדוש "בני שלשים", שהצדיקים נוהגים לברך איש את רעהו בברכת "פרנסה ברוח", כיון שהמלה "ברוח" מורכבת מהאותיות "ב' רוח", דהינו ב' (=2) פעמים רוח, שהוא כאמור בגימטריה "חתך" – השם שממנו נמשכת ומושפעת הפרנסה.

מוסיף ואומר על-כך בעל ה"אמרי נעים" (פרשת פינחס), שמה שהתפלל משה רבנו עליו השלום (במדבר כז, טו): "יפקד ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה", והזכיר בהמשך הפתוב: "איש אשר רוח בו". הנה, משה רבנו, הזכיר בפירוש את המלה "רוח", וכן רמז פעם נוספת על השם "רוח" – בסופי התיבות "אשר רוח בו". שכן, משה רבנו, עליו השלום, התפלל – על כלל ישראל, שיזכו למנהיג שיוכל להשפיע להם פרנסה מהשם "חתך", שהוא ב' (=2) פעמים "רוח".

ויש להוסיף מה, אמרו חז"ל (פסחים קיח): "קשין מזונותיו של האדם פקריעת ים סוף". ומכאן מבואר, שגם קריעת ים סוף היתה על-ידי השם הקדוש "חתך", שהוא ב' פעמים "רוח". וזאת, כפי שנרמז ענין זה בקריעת ים סוף: "ויולך ה' את הים ברוח...ויבקעו המים". דוקא "ברוח", שהוא ב' פעמים "רוח" – גימטריה "חתך".

בספר "באר שלמה" (דף שי) מובאים בשם בעל "מגדנות אליעזר" דברי אלישע, שבקש מאליהו הנביא (מ"ב ב, ט): "ויהי נא פי שנים ברוחך אלי". וכונת אלישע היתה, שהיות ולאליהו הנביא היתה שליטה על הפרנסה, כפי שמובא בכתובים, שאליהו הנביא עצר את הגשם בישראל שלש שנים (מלכים א, יז): "ויאמר אליהו...חי ה' אלהי ישראל...אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי".

לכן בקש ממנו אלישע, שיזכה גם הוא לשם הפרנסה, שהוא ב' פעמים "רוח", ועל-פן אמר לו "ויהי נא פי שנים ברוחך אלי" – שאזכה ל"פי שנים" ל – ב' פעמים "רוח", שמספרם "חתך" – שם הפרנסה. ועל-כך השיב לו אליהו הנביא: "הקשית לשאול". שכן, אמרו חז"ל: "קשין מזונותיו של אדם פקריעת ים סוף".

ויש עוד לומר מה שאמר ה"תוספות יום טוב" (ברכות פז מג): מדוע אנו אומרים בברכת הזימון (בעשרה): "נברך לאלקינו שאכלנו משלו", ובכך מזכירים את השם "אלקים", שהוא פידוע שם מידת הדין?

ותרץ ה"תוספות יום טוב" ואמר, שהמזון שהקב"ה זן ונותן לנו הוא מצד הדין. שהרי, הוא יתברך ברא אותנו, ולכן, מן הראוי שיוזן ויפרנס אותנו. לפיכך אנו מזכירים את השם "אלקים" (שהוא שם מידת הדין) – כדי להורות שמצד הדין הוא יתברך צריך לזון אותנו.

ואולם, מקשים על-כך חכמי ישראל, ושואלים: הרי בברכת המזון אנו אומרים: "האל הזן אותנו ואת העולם כלו

בטובו, בחן, בחסד, ברוח וברחמים". אם כך, יוצא אפוא שהקב"ה זן אותנו במידת החסד והרחמים, ולא מצד **הדין** משיב על-כף הרה"ק פינחס פרידמן, ואומר: אכן, אמת שהמזון שהקב"ה מכלכל אותנו הוא מצד **הדין**, כְּאִדּוֹן הַמְּפָרֵנס אֶת עֲבָדָיו. אולם, כל זאת רק כדי חיותנו, ולא יותר. ומה שהוא יתברך מוסיף וממציא לנו מזון יותר מכפי חיותנו הוא מצד **החסד והרחמים**. ולכן נמצא, כי המשכת המזון הוא מצד שיתוף מידת **החסד** עם מידת **הדין**. והנה, ידוע ששתי הידים של מעלה הם פינוי למידת **החסד** ולמידת **הדין** (יד **זמין** של הקב"ה רומזת על הנהגת **החסד**, ואילו יד **שמאל** רומזת על הנהגת **הדין**). ולכן מדויק מאד לשון הכתוב בתהילים: "פֹּתַח אֶת יָדְךָ" – הקב"ה פותח כביכול שתי ידיו, שהן מידת **החסד** ומידת **הדין**, ועל-ידי שם הפרנסה – "חתך" – "ומשביע לכל חי רצון". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי" (מד' לד')

בשהיה מגיע הצדיק רבי מאיר'ל מפרימיש'לן לדברי הסיוס של יהודה ליוסף, היה נאנח עמוקות, ואומר: כך צריך כל יהודי ויהודי, אב לילדים, ליסר את עצמו(=לתבוע מעצמו) כל הזמן – "כי איך אעלה אל אבי" – איך אבוא לפני **אבינו שבשמים**, לאחר מאה ועשרים שנות חיים בעולם הזה, "והנער איננו אתי" – אם, חלילה, בני אינם אתי(=אינם הולכים בדרך התורה והמצוות)...
"ויסע ישראל וכל אשר לו ויבא בארה שבע"

בשנת תרצ"ט הפליגו באניה לכיוון ארץ ישראל רבי יעקב יוסף הרמן וצוק"ל זיע"א, רעייתו וילדיו הקטנים. על-פי התכנון, אמורה היתה האניה לעגון בנמל חיפה ביום רביעי בשבוע, ואף נעשו סידורים, שבני המשפחה ישהו מספר ימים בביתם של הרב אלפא ורעייתו בחיפה. אולם, בהיותם בלב ים, קבל רב החובל הוראה להפליג בנתיב עוקף, מחשש שמא מוקשו מימי הים התיכון מפאת המלחמה העומדת בפתח. ולכן, במקום להגיע בזמן המתוכנן, עגנה האניה בנמל חיפה ביום ששי, כשעה לפני השקיעה. שעות אחדות קודם לכן, פרצה מלחמת העולם השנייה, וסדרנים התחילו להאיץ בנוסעים לעזוב מיד את האניה. כל המטענים פורקו בחפזון על הרציף, והנוסעים היו אחראים לפנותם במהירות האפשרית. מהומה שלטה בכל!

הרב הרמן ורעייתו היו מודאגים. כיצד יוכלו להספיק ולטפל במטען שלהם, כשעליהם לעזוב מיד כדי להגיע לביתו של הרב אלפא, בטרם תפנס השבת? הרב הרמן תפס במזודה שהכילה את ספר התורה והתפילין שלו, ורעייתו לקחה בידה תיק קטן, וביחד פלסו דרכם ברציף ובקשו לשוחח עם הקצין האחראי. מיד כשראה את הקצין האנגלי, התחנן אליו הרב הרמן, כשדמעות שוטפות את לחייו, ואמר: "מעולם לא חללתי שבת! להגיע לארץ הקודש ולחלל כאן שבת? לא בא בחשבון!" הקצין השיב בקצרה: "רבי! פרצה מלחמה! עליך לקחת זאת בחשבון!" אולם, הרב הרמן בקש פי הקצין יחתום על דרכונו, וירשה להם ללכת, תוך שהוא אומר, פי במוצאי השבת יגיעו לקחת את מטענם. "זה בלתי אפשרי!" – אמר הקצין – "אנו מפנים את האניה ומשאירים את החבילות על הרציף!" "אם כך, לא אכפת לנו מחפצינו. רק חתם על דרכונינו, כדי שנוכל לעזוב" – אמר הרב הרמן. "כמה מזודות יש לך?" שאל הקצין, כשהוא תמה על החלטתו של הרב. "סך הכל עשרים וששה ארגזים ומזודות". "ברגע שאתה עוזב את המטען שלך, לא יהיה מי שישגיח עליו. עד מחר בערב בודאי הערבים ישדדו את הכל" – אמר הקצין. "אין כל ברירה" – השיבו הרב, ומהר להתחיימו על הדרכון. מיד פנו בני משפחת הרמן לחפש מונית, שתקח אותם לביתו של הרב אלפא. לשמחתם הרבה הגיעו לביתם בדיוק בזמן להדליק את נרות השבת. במשך כל השבת היה מצב רוחו של הרב הרמן מרומם, ושוב ושוב חזר ואמר לאשתו: "הבוס" (=הקב"ה) עושה כל דבר למעני. ומה אוכל אני לעשות למעננו? הנה, סוף כל סוף נפלה לידי הזכות לקים מצות 'ובכל מאודך', ולקדש את שמו". במוצאי השבת, בתום 72 דקות לאחר השקיעה, תפילת ערבית והבדלה, פנו הרב אלפא והרב הרמן לנמל. כשקרכו לנמל, פגשו בקצין אנגלי ששאל לשמם: "יעקב הרמן" – השיב. "הגיע הזמן שתגיע! הובטח לי שתגיע בשקיעה. הייתי אחראי על מטעניך למעלה מעשרים וארבע שעות. מפקדי הקצין התרה בי, שלא יחסר דבר מחפציך! אנא בדק שהכל בסדר..."

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגליון!

"תִּשָּׁב אֲנוֹשׁ עַד דָּפְא" אומרים חז"ל: מראש חדש אלול ועד חנוכה, מאירה ברקיע מעין תבנית (=ציור) של יד,

פְּרֵשֶׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַשׁ הַפְּשׁוּטָה לְקַבֵּל אֶת בְּעָלֶי הַתְּשׁוּבָה. **כְּנִיסַת הַשְּׁבֵת: 16:03**

עַרְשׂוֹת ג' טַבַּת תְּשַׁע"ד (6.12.13) **צִיאַת הַשְּׁבֵת: 17:14**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וּלְאָבִיו שָׁלַח כְּזֹאת... " (מה' כג')

ידוע מדברי רבנו האריז"ל, שישנם ג' שמות הפְּרִנְסָה, (וראוי ונכון להתפונ בשמות אלו כאשר מבקשים על הפְּרִנְסָה), ואלו הם: 1. פא"י – שמקורו מראשי תיבות: "פּוֹתַח אֶת יְדֶךָ".
2. חת"ך – שמקורו מסופי התיבות של אותו פסוק: "פּוֹתַח אֶת יְדֶךָ".
3. סא"ל – שמקורו משם חת"ך בחילוף אותיות (אות א' באות ת', ב' ב-ש', וכן הלאה...).

ועל-כך אומר הרה"ק המקובל האלקי ר' צבי הירש מזידיטשוב זי"ע: שנינו (=למדנו) במשנה (ראש השנה טו):
"בַּפֶּסַח נִידוּנִים עַל הַתְּבוּאָה" (התבואה מסמלת את הפְּרִנְסָה) ולכן נרמזו בשם החג, פֶּסַח, ג' שמות הפְּרִנְסָה:
פא"י, סא"ל, חת"ך.

והנה "יעקב" בגמטריה הוא פא"י סא"ל (182). ואם כך, חסר לו עוד שם אחד של הפְּרִנְסָה – חת"ך, והיות והיתה שנת רַעַב, לכן – "וּלְאָבִיו שָׁלַח כְּזֹאת..." – יוסף שלח לאביו "כזאת", בגמטריה חת"ך (428), כדי להשלים ליעקב אביו את כל שלשת שמות הפְּרִנְסָה.

ובענין זה אומר הרה"ק ר' ברוך ממעזיביז, בספרו "בוצינא דנהורא", כי העצבות מקלקלת מאד את הפְּרִנְסָה, ולעומת זאת – השמחה היא סגולה גדולה לפְּרִנְסָה, והדבר נרמז בפסוק (דברים טו, טו): "וְהִיִּית אַךְ שְׂמֵחַ" – סופי תיבות חת"ך, שם הפְּרִנְסָה.

והנה ידוע, שכל זמן שיוסף היה במצרים, יעקב אבינו היה בצער גדול, כמו שכתוב (בראשית לו, לד'-לה): "וַיִּתְאֵבֵל עַל בְּנֵי יָמִים רַבִּים... וַיִּמָּאֵן לְהִתְנַחֵם". לכן לא שרתה עליו רוח הקדש, כי אין השכינה שורה, אלא מתוך שמחה של מצוה. ואם כך, לא יכול היה יעקב אבינו להמשיך את השם חת"ך, שיוצא מסופי התיבות: "וְהִיִּית אַךְ שְׂמֵחַ".
אולם כאשר נתגלה יוסף אל אחיו, ושלח אל יעקב את העגלות, והזכיר בכך לאביו שלמדו ביחד פרשת "עגלה ערופה", כדי שידע אביו, שעמד הוא (=יוסף) בקדושתו במצרים. ואז, "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם" – שנתמלא שמחה, ושרתה עליו השכינה, והיה יכול להמשיך את שם חת"ך, מסופי התיבות: "וְהִיִּית אַךְ שְׂמֵחַ".

ונסים ענין זה בעצה הכתובה בספרים הקדושים, כי אמירת תהילים, של נעים ומירות ישראל, היא סגולה לפְּרִנְסָה, ונרמז הדבר בפסוק (תהילים טו, יא): "תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים, שִׁבְעַת שְׂמֵחוֹת אֶת פִּנְיָךְ, נַעֲמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח".
שכן, "נַעֲמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח" הם סופי תיבות חת"ך, שהוא שם הפְּרִנְסָה. (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אֶחָיו אֲנִי יוֹסֵף... וְלֹא יָכֹלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפְּנֵיו" (מה' ד')

אמר חז"ל (ע"פ בראשית רבה צג, יא): אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה. ומה יוסף הצדיק, שהוא בשר ודם, והיה קטן שבאחים, כשהוכיח את אחיו, לא יכלו לעמוד בתוכחתו, כפי שמעידה התורה: "וְלֹא יָכֹלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ" – הקב"ה, שהוא מלך מלכי המלכים, ודין ובעל דין ויושב על כסא דין, ודין כל אחד ואחד, על אחת כמה וכמה שאין כל בשר ודם יכולים לעמוד לפניו.

וכן גם במדרש תנחומא נאמר: ומה יוסף, כשאמר לאחיו "אני יוסף" פָּרַחָה נִשְׁמַתָּם, הקב"ה שעומד לדין אותנו – על אחת כמה וכמה. ה"חפץ חיים" זצ"ל אומר כי, כשם שאצל יוסף, באמירתו שתי מלים, "אני יוסף", נתישבו לאחיו כל הקושיות שהיו להם במצרים, והכל הובן להם, כך לעתיד לבוא, כאשר ישמע העולם את שתי המלים "אני ה'", יסורו כל הקושיות והתמיהות על הנהגת העולם, ואז יתבררו כל הענינים, ויראו כל בשר יחדיו כי יד ה' עשתה הכל לטובתנו.

בְּעֵינַי שֵׁם הַפְּרָנְסָה, שׁוֹאֵל הַ”תּוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב” (בְּרֻכּוֹת פ’ מַג): מְדוּעַ אָנוּ אוֹמְרִים בְּבִרְכַּת הַזִּימּוֹן (בְּעֶשְׂרָה): ”נִבְרָךְ לְאַלְקֵינוּ שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ”, וּבְכַךְ מְזַכְרִים אֶת הַשֵּׁם ”אַלְקִים”, שֶׁהוּא כְּיָדוּעַ שֵׁם מִידַת הַדִּין?
וְתֵרֵץ הַ”תּוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב” וְאָמַר, שֶׁהַמְּזוּזוֹן שֶׁהַקַּב״ה זָן וְנוֹתֵן לָנוּ הוּא מִצַּד הַדִּין. שֶׁהָרִי, הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּרָא אוֹתָנוּ, וְלָכֵן, מִן הָרְאוּי שְׂיִזּוֹן וּפְרָנָס אוֹתָנוּ. לְפִיכָךְ אָנוּ מְזַכְרִים אֶת הַשֵּׁם ”אַלְקִים” (שֶׁהוּא שֵׁם מִידַת הַדִּין) – כְּדִי לְהוֹרוֹת שֶׁמִּצַּד הַדִּין הוּא יִתְבָּרֵךְ צְרִיךְ לָזוֹן אוֹתָנוּ.

וְאוּלָּם, מְקַשִּׁים עַל-כֵּךְ חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹאֲלִים: הָרִי בְּבִרְכַּת הַמְּזוּזוֹן אָנוּ אוֹמְרִים: ”הָאֵל הֵזַן אוֹתָנוּ וְאֵת הָעוֹלָם כָּלוּ בְּטוֹבוֹ, בְּחַן, בְּחֶסֶד, בְּרוּחַ וּבְרַחֲמִים”. אִם כֵּךְ, יוֹצֵא אֶפְסוֹא שֶׁהַקַּב״ה זָן אוֹתָנוּ בְּמִידַת הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים, וְלֹא מִצַּד הַדִּין!

מְשִׁיב עַל-כֵּךְ הִרְהִי”ג פִּינְחָס פְּרִידְמָן, וְאוֹמַר: אַכֵּן, אֵימַת שֶׁהַמְּזוּזוֹן שֶׁהַקַּב״ה מְכַלְפֵּל אוֹתָנוּ הוּא מִצַּד הַדִּין, כְּאֲדוֹן הַמְּפָרְנָס אֶת עַבְדּוֹ. אוּלָּם, כָּל זֹאת רַק כְּדִי חַיּוּתָנוּ, וְלֹא יוֹתֵר. וְמָה שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מוֹסִיף וּמְמַצִּיא לָנוּ מְזוּזוֹן יוֹתֵר מִכִּפֵּי חַיּוּתָנוּ הוּא מִצַּד הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים. וְלָכֵן נִמְצָא, כִּי הַמְּשַׁכֵּת הַמְּזוּזוֹן הוּא מִצַּד שִׂיתוּף מִידַת הַחֶסֶד עִם מִידַת הַדִּין.

וְהִנֵּה, יָדוּעַ שְׁשֵׁתֵי הַיָּדַיִם שֶׁל מַעֲלָה הֵם כִּינּוּי לְמִידַת הַחֶסֶד וּלְמִידַת הַדִּין (יָד יָמִין שֶׁל הַקַּב״ה רּוֹמֶזֶת עַל הַנְּהַגַּת הַחֶסֶד, וְאֵילּוּ יָד שְׂמָאל רּוֹמֶזֶת עַל הַנְּהַגַּת הַדִּין). וְלָכֵן מְדוּיָק מְאֹד לְשׁוֹן הַכְּתוּב בַּתְּהִלִּים: ”פּוֹתַח אֶת יָדוֹ” – הַקַּב״ה פּוֹתַח כְּבִיכּוֹל שְׁתֵּי יָדָיו, שֶׁהֵן מִידַת הַחֶסֶד וּמִידַת הַדִּין, וְעַל-יָדֵי שֵׁם הַפְּרָנְסָה – ”חַתָּךְ” – וְיִמְשְׁבִיעַ לְכָל חַי רְצוּן”.

”מַעַט וְרַעִים הָיוּ יָמֵי שְׁנֵי חַיִּי” (מז’ ט’)

בְּשַׁעָה שֶׁאָמַר יַעֲקֹב לְפָרְעָה ”מַעַט וְרַעִים הָיוּ יָמֵי שְׁנֵי חַיִּי”, אָמַר לוֹ הַקַּב״ה: אֲנִי מְלַטְתִּיךָ מֵעֶשׂוּ וּמִלְבָּן וְהַחֲזַרְתִּי לְךָ אֶת דִּינָה וְאֶת יוֹסֵף, וְאֵתָה מִתְרַעֵם עַל חַיִּיךָ שֶׁהֵם מַעַט וְרַעִים? חַיִּיךָ (לְשׁוֹן שְׁבוּעָה) שֶׁמִּסְפֵּר הַתִּיבּוֹת (33) שִׁישׁ מִ”וַיֹּאמֶר פְּרַעֲהָ” וְעַד ”בִּימֵי מַגּוּרֵיהֶם”, יַחֲסְרוּ לְךָ מִשְׁנוֹת חַיִּיךָ, שֶׁלֹּא תַחֲיֶה כְּמִסְפֵּר שְׁנוֹת יַצְחָק אָבִיךָ, שְׁחֵי מֵאָה וּשְׁמוֹנִים שָׁנִים, אֲלֵא רַק מֵאָה אַרְבַּעִים וְשִׁבְעֵי שָׁנִים (147=33-180) (עפ”י דַּעַת זְקֵנִים).

רוּאִים אָנוּ מִכָּאן, עַד כְּמָה צְרִיךְ כָּל אָדָם לְקַבֵּל אֶת כָּל יִיסוּרָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה, שֶׁהָרִי זֶה רְצוּן הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ. וְאִסוּר לוֹ (=לְאָדָם) בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפֵן לְהַתְלוּנָה עַל יִיסוּרָיו. שֶׁהָרִי יַעֲקֹב אָבִינוּ, בְּחִיר הָאֲבוֹת, נִעְנַשׁ בְּעֶנֶשׁ חֲמוּר, שֶׁקְצָרוּ לוֹ מִחַיָּיו שְׁלֹשִׁים וְשִׁלֹּשׁ שָׁנִים, שֶׁבָּהֵן יָכוֹל הָיָה לְשַׁבֵּת וּלְלַמּוֹד עוֹד תּוֹרָה. וְאִם בְּאֲרָזִים נִפְלָה שְׁלֵהֶבֶת, מָה נֹאמַר אָנוּ, ”אֲזוּבֵי הַקִּיר”? וְלָכֵן צְרִיךְ כָּל אָדָם לְקַבֵּל אֶת יִיסוּרָיו בְּאַהֲבָה, וּלְעוֹלָם יֵהָא אָדָם רְגִיל לֹמַר: כָּל מָה שֶׁעוֹשָׂה הַקַּב״ה – לְטוֹבָה עוֹשָׂה. אַהֲבַת חַיִּים

הַצַּדִּיק רַבִּי לׁוֹי יַצְחָק מִבְּרַדִּיצׁוֹב הַקְּפִיד, בֵּין הַשָּׂאָר, לְקַיִם בְּכָל מְאֹדוֹ מִצְוֹת בְּקוֹר חוֹלִים, וּמִמֶּשׁ לֹא פָּסַח עַל אָדָם אַחַד, בְּקִהִילָתוֹ הַגְּדוּלָה, שֶׁלֹּא בְּקָרוּ בְּשַׁעַת חָלָיו.

פַּעַם נִכְנָס רַבִּי לׁוֹי יַצְחָק לְבִקֵּר חוֹלָה אַחַד, שֶׁנִּטָּה לְמוֹת, וּמִצָּאוּ מִתְפַּתֵּל מִצַּד אֵל צַד בְּדַאָגָה וּבְחֶסֶר מְנוּחָה. ”מִמָּה אֵתָה מוֹדָאָג בְּשַׁעָה זוֹ?” – שָׂאֵל רַבִּי לׁוֹי יַצְחָק אֶת הַחוֹלָה שֶׁלְּפָנָיו. ”רַבִּי קְדוּשָׁה!” – הִשִּׁיב הָאִישׁ בְּקוֹל רֶפֶה מִחֲמַת חוֹלְשָׁתוֹ – ”הִנְנִי חָשׁ כִּי שְׁעוֹתֵי סְפוּרוֹת, וְלִבִּי מְלֹא חֲרָדָה: עִם מָה אֲנִי בָּא לְעוֹלָם הָאֵמֶת, וּמָה יֵהָא חֲלָקִי וְגוֹרְלִי בְּעוֹלָם הַבָּא!” הַצַּדִּיק מִבְּרַדִּיצׁוֹב קָם מִכִּסְאוֹ, גָּתַן אֵל פָּנָיו הַחוֹלָה הַנִּרְגָּשׁ וְקָרָא: ”אֵין כָּל מְקוֹם לְדַאָגָה מִצַּדְךָ. זֶה עֵתָה גְּמַרְתִּי בְּלִבִּי לִתֵּת לְךָ בְּמִתְנָה אֶת כָּל חֲלָקִי בְּעוֹלָם הַבָּא!” מִיד עָשָׂה הַצַּדִּיק קִבְּלַת קִנְיָן (מְכִירָה כְּדַת וְכַדִּין) שֶׁל מִתְנָתוֹ לְחוֹלָה, וּפָנָיו הָאִישׁ שֶׁעַל הַמִּיטָה נִרְאוּ לְפָתַע מְאוֹשְׁרִים וְשְׁלוּיִם, וְכַעֲבוּר שַׁעָה קָלָה עָצַם אֶת עֵינָיו, וְשִׁבַּק חַיִּים לְכָל חַי. שָׂאֵל אַחֲרָיו כֵּן אַחַד מִמְּקוֹרְבֵי הַצַּדִּיק אֶת רַבִּי לׁוֹי יַצְחָק: ”רַבִּינוּ, כְּשֶׁנִּכְנַסְתָּ לְחַדְרוֹ שֶׁל אוֹתוֹ חוֹלָה, רְאִיתָ בּוֹדָאֵי שְׂרָגְעֵיו סְפוּרִים, וְכָל עֵידוּד אֵינוֹ עֹשׂוֹי לְהוֹעִיל לוֹ, אֲלֵא לְשַׁעָה קָלָה בְּלִבְד. אִם כֵּן, מְדוּעַ נִהְגַּת כְּלָפְיוֹ בְּרוּחַ לֵב כְּזֶה, וְהַעֲנַקְתָּ לוֹ אֶת כָּל הָעוֹלָם הַבָּא שְׁלָךְ?” – ”שְׁמַע בְּנִי” – הִשִּׁיב הַצַּדִּיק מִבְּרַדִּיצׁוֹב בְּהַתְרַגְּשׁוֹת – ”נוּחַ לִי לְמַסּוֹר אֶת כָּל הָעוֹלָם הַבָּא שְׁלִי, כְּדִי לְחַסּוֹף אֶפִּילוֹ רִגַע אַחַד שֶׁל צַעַר וּדַאָגָה מִיהוּדֵי חוֹלָה!...”

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!